

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 14-15 • Perjantaina 7. huhtikuuta 2006

57. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Karjalaisten kesäjuhlien kylttien joukossa näkyvät myös Kurkijoen ja Hiitolan nimet. Olimme siellä siis mekin.

Kurkijoki-Seuran toimintakertomus vuodelta 2005

Monipuolista toimintaa ja paljon tapahtumia

Jäsenet ja toimihenkilöt

Kurkijoki-Seura ry:llä oli vuoden 2005 lopussa 218 jäsentä, heistä 119 oli maksanut vuoden 2005 jäsenmaksun. Ainaisjäseniä oli 65, ja uusia jäseniä oli tullut seuraan 14 kappaletta, maksamattomia oli 20 henkilöä. Vuosikokouksen

vahvistama jäsenmaksu oli 8 €/henkilö/vuosi ja ainaisjäsenmaksu 80 €/henkilö.

Vuosikokous valitsi 13.3.2005 seuran puheenjohtajaksi Riitta Sainion. Johtokunnan jäseniksi valittiin seuraavalle kaudelle Kaarlo Heinonen, Jorma Kaartinen, Pirjo Kojo, Anna-Maija Nurminen-

Lempinen, Eira Savolainen ja Heljä Suveri.

Varapuheenjohtajana toimi Jorma Kaartinen ja kokoussihteerinä Eira Savolainen, joka hoiti myös jäsenrekisteriä. Raha-, pankki- ja ilmoitusasiat hoiti puheenjohtaja. Muista käytännön asioista päätettiin sopia aina tilanteen ja tarpeen mukaan.

Johtokunta kokoontui vuoden 2005 aikana kaikkiaan viisi kertaa. Kokouspaikkana käytettiin yleensä Karjalatalon kokoustiloja Helsingin Käpylässä. Syyskuun kokous oli Riitta Sainion luona, ja lokakuun kokous pidettiin Tuusulassa Jorma Kaartisen kotona.

Vuosikokous valitsi vuoden 2005 tilintarkastajiksi

Kurkijoki-Seuran puheenjohtaja Riitta Sainio toi Karjalaisille kesäjuhille Lahteen melkein koko perheensä kilpailemaan piiraan teossa.

Sirkka Koposen ja Irma Kauppisen sekä varatilintarkastajiksi Maija Dammertin ja Kaarina Vanhalan. Järjestelytoimikunnan vetä-

jäksi tuli Heljä Suveri ja muiksi jäseniksi Irma Kauppinen, Raili Kuosa,

JATKUU SIVULLA 4

Kurkijoki-Seuran Lappeenrannan osaston toimintakertomus vuodelta 2005

Lappeenrannan kurkijokelaisten 32. toimintavuosi lähti alkuun vähän kankeasti, ja sitä jatkui koko vuoden. Kokoon-tumisia oli viisi, joissa osanottajia oli yhteensä 44 henkeä. Maksavia jäseniä on 11 henkeä. Vierailijoita meillä on usein koontumisissa, mutta eivät liity jäseniksi.

Vuoden alussa teimme laskiaisretken, jossa muistelimme vanhan ajan Laskiaisia mäenlaskuineen ja laskiaisrokkineen. Muistoja ja muisteluja on jokaisella loputtomiin. Virpomassa kävimme jälleen Vehviläisen Ainin luona Imatralla. Kevätretken teimme Joutsenoon Aunen Kukkaparatiisiin, jossa on silmiä ja mieltä hivelevää katseltavaa ja kuunneltavaa,

kun kevätlinnutkin ovat jo pihalla lauluneen.

Kesällä taisi joku käydä Kurkijoella, josta kuulimme selostuksia ja mieleistä kuunneltavaa syksyn tapaamisissa. Kurkijoki-juhlat Loimaalla ja Karjalaiset Kesäjuhlat kuuluivat kesän tapahtumiin. Tässä taisivat vuoden tärkeimmät tapahtumat ollakin, ja tuntuu kuin olisimme nukkuneet pitkää talviunta näihin asti. Nyt kevätauringon myötä alamme herätä.

Toivon, että saisimme Luojalta voimia ja innostusta jatkaa toimintaamme uudella innolla.

Lappeenrannassa 7.3.2006

Siiri Horttanainen

Tampereen Seudun Kurkijokelaisten toimintakertomus vuodelta 2005

Kevätkokouksen pidimme toukokuun 12. päivänä Tampereen kirjastotalon Metson luentosali 2:ssa. Katselimme tietokoneesta seinälle heijastettuja kuvia entisestä ja nykyisestä Kurkijoesta sekä SA-kuvia Elisenvaaran ja Kurkijoen valloituksesta elokuussa 1941. Läsä oli 15 jäsentä ja 2 lasta.

Pidimme syyskokouksemme marraskuun 19. päivänä kahvila Vatraskassa Finlaysonin alueen Tallinpihalla Kuninkaankadulla. Liukkaasta ja nollakelistä huolimatta paikalle oli tullut 17 jäsentä. Kun kuulumiset oli vaihdettu, hiljennettiin muistelemaan poisnukkuneita.

Katsottiin Kurkijoelta nykypäivään –

multimediaesitys, joka erinomaisesti valaisee kurkijokelaisten historiaa, elämää ennen vanhaan siellä ja sittemmin täällä. Kiitosta saivat erityisesti Unto Miikkulaisen, Anni Riikosen, Toivo Rouhaisen, Helmi Ovaskan ja Arvi Heinosen murremuistelot.

Kurkijoki-Seuran puheenjohtaja Riitta Sainio oli kutsunut meidät emoseuran joulujuhlaan Karjalatalolle 10.12.2005. Kuusi meikäläistä noudatti kutsua. Tilaisuus oli hyvin järjestetty ja lämminhenkinen. Parhaat kiitokset järjestäjille ja ohjelmansuorittajille.

Tampereella 13.2.2006

Tapio Nikkari

Maukkaita ja värikkäitä virpojaisia sekä Oikein Hyvää Pääsiäistä!

Pääsiäisen viettotapoja

Pääsiäiseen on aikaa enää viikko. Hiljainen viikko alkaa palmusunnuntailla ja virpojaisilla. Arkenaan hiljennytään muistelemaan Jeesuksen kulke-
maa kärsimystietä. Monissa kirkkoissa järjestetään iltatilaisuuksissa, joihin ihmiset voivat poiketa hil-
jentymään. Ei varmaankaan olisi huono ajatus meil-
le kiireisille tai muuten rasittuneille.

Hiljainen viikko vaihtuu vapauttavaan pääsiäi-
seen. Luterilaisille ja eteläkarjalai-
sille on ollut tyypillistä pääsiäispäi-
vän pyhitys sekä pääsiäiskiikun
teko. Ortodokseilla piinaviikko ja
paasto aika päättyvät pääsiäisyön ju-
malanpalvelukseen, jonka jälkeen alkaa iloinen pää-
siäinen monine herkkuneine. Pääsiäistä valmistel-
laankin suurella huolella ja rakkaudella.

Ennen vanhaan kiirastorstai ja pitkäperjantai py-
hitettiin. Lapsuudesta onkin jäänyt mieleen, kuinka
silloin ei voinut mennä kylään, vaan päivä vietettiin
rauhallisesti kotona. Nykyään kaikki on toisin. Pit-
käperjantaille pitää keksiä jos jonkinmoista teke-
mistä. Sitä pidetään vain ylimääräisenä vapaapäi-
vänä.

Alun perin ortodoksisen pääsiäisenvieton yhtey-
teen on kuulunut tapa antaa lahjaksi punainen pää-
siäismuna.

Karjalaisiin tapoihin on myös kuulunut
munien litsaaminen perhepiirissä. Siis kaksi keitet-
tyä muna lyötiin yhteen eli litsattiin. Se jonka muna
säilyi siinä ehjänä, sai itselleen rikkoutuneenkin mu-
nan.

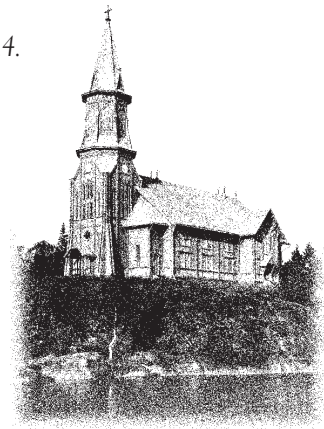
Pashan ohella mämmi kuuluu selkeästi pääsiäis-
ajan jälkiruokiin. Se on länsisuomalainen ruoka, joka
ennen sotia Karjalassa tunnettiin vain paikoin. Kar-
jalaiset omaksuivatkin mämmin naut-
timisen evakossa. Nythän tehdasval-
mistuksen aikoina sekä pashaa että
määmiä syödään yleisesti koko maas-
sa. Ensimmäiset mämmituokkoset il-
mestyvät kaupan hyllyille heti joulun jälkeen.

Pääsiäiskiikkujen teko on ilmeisesti kokonaan
unohtunut. Yhteiset puuhat ja riennot ovat vähenty-
neet television ja tietokoneen myötä. Ihmiset kote-
loituvat omiin koteihinsa. Harrastukset ovat aikatau-
lutettuja ja hyvin ennalta suunniteltuja. Ehkä jos joku
seura kutsuisi ihmisiä kiikuntekotalokoihin ja sitten
keinuttelemaan, voisi perinne jatkua. Hauskaa se var-
masti olisi.

Oikein mukavia pyhiä kaikille lukijoille, toivottaa

Raija Hjelm

*”Virpoi varpoi, vihtat teil,
kanan kankust munat meil.
(Kurkijoelta v. 1932)”*

Hartaus sunnuntaiksi 9.4.
Palmusunnuntai

Lasten pyhä

Palmusunnuntai on lasten sunnuntai siinäkin mielessä, että
itäperinteeseen kuuluva lasten virpominen on levinnyt koko
Suomeen. Virpominen on liitetty Jeesuksen vastaanottajiin ja
palmun lehvien heiluttajiin. Kun Pohjolan palmupuun lehdet,
pajunoksat, on jätetty virvotuille, odotetaan heiltä palkkioksi
jotain hyvää. Alkuperäiseen käytäntöön on kuulunut hakea
palkkio pääsiäisaamuna, mutta nykyisin odotetaan lahjaa heti
virpomisen jälkeen..

Palmusunnuntain kuninkaallisessa juhlasaatossa on esillä
elämän tragiikkaa. Lapset ja aikuiset, Jeesuksen seuraajat ja
varmasti monet vihamiehetkin innostuivat ottamaan vastaan
aasilla ratsastavan taivaallisen kuninkaan. Kansan johtomie-
het olivat huolissaan. ”Koko maailma juoksee hänen peräs-
sään”, he huokailivat. Näky oli henkeä salpaava. Matteuksen
mukaan - 21:12-17 - on nimenomaan huomioitu, että lasten ja
imeväisten suusta kuuluu kiitos. Suuressa juhlasaatossa kuu-
luu huuto: ”Hoosianna!” Lapset ja lapsenmieliset levittävät
palmunoksia ja vaatteita tielle, he ovat innoissaan, sillä he kä-
sittävät, että heidän juhlaansa tulee Taivaan Kuningas.

Lapset ovat innokkaita antamaan kiitoksen ja kunnian toi-
selle, kun sen aika on. He odottavat myös aikuisten huomioivan
heidät ja heidän odotuksensa, kun sen aika on. Olin Marian-
päivänä Vammalassa pojanpoikamme, Manun, 9-vuotisjuhli-
sa. Sain taas kerran kokea, miten pienetkin lahjat saavat silmät
loistamaan. Kaiken keskellä suurin ohjelmanumero oli lahjojen
kerääminen olohuoneen lattialle ja siinä niitten avaaminen
kaikkien nähdessä. Tottahan meidän aikuisten piti ihailla jokais-
ta lahjaa. Se oli juhlaa se. Ensimmäisen kerran pidin myös pu-
heen lasten syntymäpäivillä.

Me aikuiset kyllä tarvitsemme huomiota osaksemme, mutta
emme aina huomaa, kuinka tärkeitä on antaa huomiomme ja
kiitoksemme lapsillemme. Samoin he tarvitsevat huomion lisäk-
si sellaista tunnustusta, että heille uskotaan niitä tehtäviä, jois-
sa he voivat auttaa, olla mukana. Tehtävien mukana he kasva-
vat tekemään työtä ja kantamaan vastuuta. Varhain opittu työ-
teko kantaa hyvää hedelmää.

Hain viime lauantaina meidän kolmen sukupolven naiset
Stockmannilta, jossa he olivat tuntikaupalla olleet ostoksilla.
Pienin heistä oli saanut omakseen erittäin mieluisat lelut. Nii-
tä oli huolella vaalittu ja sitten kysely, mitähän isä ja ukki sa-
noisivat, kun he näkisivät ne. Kuulin tämän vasta jälkeenpäin,
mutta ihastelin kuitenkin leluja niiden hinnan vuoksi. Pikku
Kaislalle se ihastelu riitti, ja hän oli onnellinen.

Jeesuksesta kerrotaan, että hän huomioi aina lapset, otti hei-
tä syliinsä ja siunasi heitä. Me olemme lukeneet tästä kaksi
vuosituhatta, mutta emme ole vielä oppineet. Voisimme
nyt hiljaisella viikolla tulla lasten tavoin Vapahtajamme luok-
se, seurata hänen kuninkaallista matkaansa ristinpuulle, kärsi-
miseen ja kuolemaan. Ehkä sitten oppisimme odottamaan in-
nolla pääsiäisen lahjaa, ylösnousemuksen lahjaa. Sen lahjan
myötä koittaa todellinen kevään kauneus sydämiimme.

Eino Orpana

Kuolleita

Sisaremme ja tätimme

**Tyyne
AULASUO**

o.s. Ijäs

* 25.3.1914 Kurkijoella
† 25.3.2006 Kuopiossa

Kiittäen ja kaivaten

sisaret
sisarusten lapset perheineen
sukulaiset ja ystävät

Väsyneelle lepo ihaninta on,
päästä väivan alta illan varjohon,
heittää hartioiltaan taakka elämän,
nukkua vain helmass' rauhan lempeän.

Sisaremme siunataan Kuopion Flobergin hautausmaan
kappelissa lauantaina 8.4.2006 klo 11.30.

Rakkaamme

**Vilho
KYLLIÄINEN**

* 12.2.1926 Kurkijoki
† 14.3.2006 Vampula

Kaipauksella muistaen
Onerva
Merja, Emilia ja Harri
Riikkamari ja Rasmus
sukulaiset ja ystävät

Emme pyytäneet enää päiviä lisää,
vaan kutsuimme hiljaa Taivaan Isää.
Ota rakkaamme syliisi,
taivaaseen kanno,
hänet hellästi peitä ja levätä anna.

Surun kyynelten lävitse loistavat
onnellisten muistojen kultaiset säteet.

Vaaria ikävöiden
Emilia ja Rasmus

Rakkaamme toivomusta noudattaen siunattu läheisten
läsnä ollessa. Lämmin kiitos myötäelämisestä.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä nume-
roista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja ly-
hentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä
tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituk-
sesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoi-
tukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattui-
neista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo
16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Kiitokset muistamisesta merkkipäivänäni

Lars J. Joho

NIMIPÄIVÄT

pe 7.4. Allan, Ahvo
la 8.4. Suoma,
Suometar
au 9.4. Palmusunnuntai,
Mikael
Agricolan p.,
Elias, Eelis, Eeli
ma 10.4. Tero
ti 11.4. Verna
ke 12.4. Julia, Julius,
Juliaana
to 13.4. Tellervo
pe 14.4. Pitkäperjantai,
Taito
la 15.4. Linda, Tuomi
su 16.4. Pääsiäispäivä,
Jalo, Patrik
ma 17.4. Toinen
pääsiäispäivä,
Otto
ti 18.4. Valto, Valdemar
ke 19.4. Pilvi, Pälvi
to 20.4. Lauha

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Minä vuonna liittoutu-
neiden valvontakomis-
sio poistui Suomesta?
2. Mikä oli vuoden 2005
vihannes?
3. Minä vuonna Brinkka-
lan talo sai kuuluisan
(jouluurauhan) julistus-
parvekkeensa?
4. Mikä juhla oli kekri?
5. Kuinka pitkän ajan Lee-
na Kaskela toimi
MTV3: uutisankkurina?
6. Minkä alkuaineen tär-
keimpiä seoksia ovat
messinki ja pronssi?
7. Minkä järven laskujoki
on Paatsjoki?
8. Kuinka monta sentti-
metriä on yksi jalka?
9. Minkä Suomessa esiin-
tyvän petolinnun tietee-
linen nimi on Bubo
bubo?
10. Mikä erityisesti lasten
tauti aiheutuu D-vita-
miinin puutteesta?

Virpominen

Virpominen ja pääsiäisnoidat ovat eri perinnettä tapakulttuurissa. Virpominen on vanha karjalainen perinne. Virpominen liittyy kirkkovuodessa palmusunnuntaihin, jota vietettiin jo 300-luvulla Jerusalemin kristittyjen keskuudessa Jeesuksen Jerusalemiin ratsastamisen muistoksi.

Ortodoksisen väestön piirissä virpominen on yhä kirkollinen tapa. Viikkoa ennen pääsiäistä palmusunnuntaina virvottiin ja pääsi-

äisenä käytiin palkalla, joka saattoi olla pieni summa rahaa, makeinen tai leivos. Vielä minun lapsuudessani käytiin virpomassa, mutta saatiin tuo palkka lähes aina samantien. Ehkä aikuiset halusivat säästää lapsia toiselta reissulta?

Virvottavathan olivat lähes poikkeuksetta aikuisia ihmisiä, kuitenkin joskus aikuisetkin virpoivat toisiaan. Myös karjaa saatettiin virpoa karjaonnan tuomiseksi, ja vitsat laitettiin na-

vetan oven päälle siihen asti, kunnes tuli karjan laiduntamisaika.

Vitsat eivät olleet mitä sattui piiskoja, vaan ne olivat huolella kreppipapereilla koristeltuja pajun tai koirun oksia. Vanha tapakulttuurihistoria tietää kertoa, että vitsat siunattiin kirkossa. Itselläni ei ollut enää tapa käytössä, niin juhlovaa kuin se olisi ollutkin.

Tuo palmusunnuntai olikin lasten ”tienauspäivä”. Ensimmäinen virvottiin sedät, tädit,

isovanhemmat ja kummit, lähinaapureita unohtamatta. Vähitellen lapset rohkenivat virpomaan tuntemattomiakin. Jotkut voivat väheksyäkin lasten virpomisintoa ja verrata sitä kerjäämiseksi! Kuitenkin tämä tapahtuma oli täysin kristillinen ilman mitään noitien vaatetuksia. Virpomisellahan toivotettiin vain onnea pienen palkkion myötä. Samoin täällä Satakunnassa käyvät knuuttipukit laulamassa pukeutuneina mitä hullunkurisemmin. Tämä on ”lastenteatteria” parhaimmillaan.

Virpomisluokkia oli useitakin, joissa toivotettiin vain onnea ja siunausta.

Usein toimitus tapahtui ”lyhyen kaavan mukaan”: ”Virpoi varpoi tuoreeks terveeks tulevaks vuueks. Siul vihta, miul palkka!” Näillä sanoilla se palkka lähtikin, ja illan saldo lapsilla saattoi olla monta markkaa, makeisia ja muuta.

En muista lapsena koskaan sään olleen esteenä virpomiselle. Jos nyt sattuisi pieni virpoja tulemaan virpomaan sinut, ota tuo onnentoivotus kiitollisin mielin vastaan. Noidat jätän omaan arvoonsa, ne eivät kuulu karjalaiseen lasten virpomiskulttuuriin.

Olen kuullut melko julistakin karjaan kohdistu-

neista tapahtumista, tuskin ne kuitenkaan ovat näiden pienten virpojen aikaansaannoksia. Lapsille kiitos, jos jaksavat perinteitä vaalia.

Nyt vain pajupensaille ottamaan kauniit oksat, koristuksiksi vaikka makeispaperi, jos ei sattuisi krepipaperia löytymään, ja baanalle onnea läheisille toivottamaan. Itse saanen toivottaa onnea erikoisesti päätoimittaja Raijalle ja kaikille muillekin tämän lehden lukijoille. Kipuvapaita päiviä ja siunausta jokaiselle. Toivoo

Aino Koppi

JATKOA SIVULTA 1

Linnea Laukkanen, Riitta Sainio ja Sirkka Salonen. Toimikunnan päätehtävänä on ollut tarjoilun ja arpaisten järjestelyt seuran tilaisuuksissa.

Seuran osastot

Lappeenrannan osaston vetäjinä ja kokoonkutsujina toimivat vuonna 2005 Siiri Horttanainen ja Eeva Kempainen. Aktiivisia jäseniä mukana toiminnassa oli 11.

Tampereen osastoa on puolestaan vetänyt Tapio Nikkari. Jäseniä Tampereella oli 41 kappaletta vuonna 2005. Osastojen toimintakertomukset ohessa.

Kurkijoen-Hiitolan sukkutkimuspiirin toimintakertomus on julkaistu Kurkijokelaisen numerossa 10-11 / 10.3.2006.

Internet-toimikuntaan ovat kuuluneet Kari Kiiski, Ville Laakso, Juhani Poutanen, Mauri Rastas ja Veikko Repo. Toimikunta ei koontunut vuonna 2005.

Yhteistyökumppanit

Karjalan Liitto on seuramme kattojärjestö ja siksi luonnollinen yhteistyökumppanimme. Liitto informoi seuran johtoa säännöllisesti kiertokirjein ja muin tiedottein, joten osanotto Liiton toimintaan on mahdollista. Seura on toimittanut Karjalan Liitolle

vuosittain vaaditun toimintaselostuksen vuoden 2004 toiminnasta.

Karjalaisseurojen Uudenmaan piiri ry on pitänyt yhteyttä kiertokirjein. Seuran yhteydenpito piirin kanssa on ollut vähäistä. Seura ei ole maksanut piirille jäsenmaksua ja on harvinnut eroamista piirin toiminnasta.

Seura osallistui Pääkaupunkiseudun Karjalaisyhdistys Pääsky ry:n järjestämiin kaatuneiden ja pyhäinpäivän tilaisuuksiin Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä Hietaniemen hautausmaalla Helsingissä 15.5. ja 5.11.2005. Pääskyn hallituksessa on seuraamme edustanut Riitta Sainio. Seura on maksanut Pääskyn jäsenmaksun vuonna 2005.

Seuran muut toiminta

Vuositilakokous pidettiin 13.3.2005 Karjalatalon Laatokka-salissa, jossa kokouksen puheenjohtajana toimi Kari Rahiala. Mukana oli 32 seuran toiminnasta kiinnostunutta henkilöä. Ennen varsinaista vuosikokousta pidettiin PTS:n (= pitkän tähtäimen suunnittelun) avoin palaveri, johon osallistui 29 asiasta kiinnostunutta henkilöä. Keskustelua johti Mauri Rastas.

Seura järjesti vuosikokouksen jälkeen talvisodan päättymisen 65-vuotismuistoa kunniottavan

Palkitut piiraanpaistajat yhteiskuvassa. Oikealla Aira Viitanen, joka on ollut vetämässä ja järjestämässä kilpailua jo usean vuosikymmenen ajan. Kautta aikain nuorin osanottaja (tuolloin 3-vuotias) Sauli Saarnio eturivissä.

runo- laulumatinean Taiston tiellä. Esiintyjät tulivat Lappeenrannasta. Ritva Asikainen esitti runoja Saimi Sorri-Hukkasen kirjasta Taiston tiellä. Laulua esitti Jaakko Virtanen Seppo Rouvisen säestäessä. Saimme muistella, miten talvisodan seurauksena satojen tuhansien karjalaisten piti jättää kotiseutunsa ja kotinsa ja suunnata kohti tuntematonta tulevaisuutta.

Seuran kevätretki suun-

tautui 675-vuotiaaseen Kirkkonummen kuntaan. Kirkkonummi tunnetaan parhaiten Porkkalasta sekä Upinniemen varuskunnasta. Kohteena retkellämme olivat Eliasvillan museo, ”Riemukaari” lähellä Pikkalaa, Upinniemen varuskunta-alueella oleva merikappeli, venäläinen hautausmaa, Kirkkonummen kirkko. Teimme myös kiertokierroksen Kirkkonummella oppaan kertoillessa Porkkalan Parenteesi -ajasta ja silloisista oloista.

Ruokailimme Masalassa hotellissa Majvikissa. Iltapäiväkahvilla kävimme Maatila-alueella Eestinkylässä. Retki tehtiin 21.5., ja mukana oli 45 kurkijokelaista ja heidän ystäväänsä Loimaalta lähiseutuineen, Tampereelta ja pääkaupunkiseudulta. Kaikille mukana olleille lämpimät kiitokset, teitte päivästä onnistuneen.

Karjalaisten kesäjuhlat 17.-19.6.2005 järjestettiin Lahdessa. Seura oli edustettuna kesäjuhilla juhlapahtumassa ja lippukulkueissa ja erityisesti piiraskilpailussa, jossa Seuran edustajat menestyivät useassa sarjassa.

Kurkijokelaisten pitäjäjuhlat olivat tuttuun tapaan heinäkuun viimeisenä vii-

konloppuna 30.-31.7.2005 Loimaalla. Seura osallistui pitäjäjuhliin runsaslukuisesti. Seuran myyntipöytää pidettiin esillä ilta- ja päiväjuhlassa. Lauantaiset arpa-ajaiset olivat menestys.

Kansallispuvun 120-vuotisjuhlaa vietettiin Karjalatalolla 12.11. Esillä oli yli 50 karjalaista kansallispukua. Kurkijoen kansallispukua oli esittämässä Irja Utunen.

Kurkijoki-Seura osallistui yhdessä Kurkijoki-Säätiön kanssa karjalaisille kirjajamessuille, jotka järjestettiin jo toisen kerran. Kirjamessut olivat viikonloppuna 2.-3.12.

Joulujuhlaa vietimme vuonna 2005 yhdessä hiitolalaisten, kaukolalaisten ja kirvulaisten kanssa lauantaina 10.12. Karjalatalon juhlasalissa. Mukana oli noin 180 henkilöä. Joulujuhlaa vietettiin monipuolista ohjelmaa kuunnellen, puuroa syöden ja joululauluja ja säveliä kuunnellen.

Juhlavieraksemme olimme saaneet Isä Mitron. Hänen puheessaan me kuulin hänen olevan myös karjalaista sukujuurta. Kiitokset kaikille mukana olleille sekä kaukaa että läheltä tulleille ja erityisesti talkooväelle juhlien onnistumisesta.

Yhteistyö ja edustus

Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtajana vuonna 2005 toimi Kurkijoki-Seuran hallituksen jäsen Anna-Maija Nurminen-Lempinen. Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan jäseninä olivat Seuran edustajina Jorma Kaartinen ja Eira Savolainen. Karjalan Liiton liittovaltuustoon kaudelle 2005-2007 Keski-Karjalan alueelta valittiin Anna-Maija Nurminen-Lempinen.

Tiedotustoiminta

Loimaalla ilmestynyt Kurkijokelainen-lehti on edelleen keskeinen tiedotusväline seuran toiminnassa. Lehden avulla jäsenet saavat tietoa seuran tilaisuuksista, retkistä ja muusta toiminnasta sekä ilmoitusten että raporttien muodossa.

Lappeenrannassa ilmestynyt Karjala-lehti on seuran toissijainen tiedotusväline. Sitä käytetään tehtävään kuitenkin vain satunnaisesti.

Seura lähetti jäsenilleen keuhkolla jäsenkirjeen. Lisätietoa Kurkijoki-Seuran toiminnasta löytyy myös internet-sivuilta www.kurkijoki.fi.

Seuran kevätretkellä Kirkkonummelle käytiin Upinniemen merikappelissa. Sisäkuvassa näkyy alttarin takana laivan suippeneva kokan muoto. Muutenkin sisustus oli vaikuttava.

Muisteloita Ihojärven kouluajalta

Opettaja Katri Immonen oli Ihojärven koulun opettaja. Olen saanut kansakoulun päästötodistuksen vuonna 1938. Todistuksen allekirjoitti myös johtokunnan puheenjohtaja T. A. Eklund. En ihmettele yhtään, että pojanpoikkaa Antti Eklundia kiinnostaa Ihojärven kouluolot ja että hän pyysi Kurkijokelaiseen kirjoituksia Katri Immoesta ja tämän oppilaista.

Olin opettaja Immosen oppilaana koko yläkoulun neljä luokkaa ja jatkokursistakin yhden vuoden. Toisen jatkokurssi päättyi talvisotaan. Alakoulu oli su-pistettu, ja sen opettajan nimi oli Martta Tervola. Alakoulu oli yläkoulun seinän takana, ja aamuhartaus oli yhteinen. Alakoululaiset tulivat peräkanaa yläkoulu-laisten eteen, laulettiin virsi, jota urkuharmonilla säesti Katri Immonen. Martta Tevola luki.

Sitten alkoivat tunnrit. Muistelen, että yleensä opettaja antoi kahdelle luokalle joitain kirjoitustehtäviä, kun yläluokkalaiset kä-sittelivät vaikeampia aineita. Oli paljon yhteisiääkin oppitunteja. Sellainen oli esimerkiksi ainekirjoitus.

Muistan, että kerran opettaja antoi aineen nimeksi: ”Mitä kerran kuulin?” Oppilaat äkkäsivät, että aineessa mainitaan, kun opettaja oli mennyt kihloihin Aatto Sikiön kanssa. Se onnellisuus paistoi opettajan kasvoilta.

Tottelemattomuudesta rangaistiin

Katri oli hyvä ja vaativa opettaja. Silloin oppilaat kunnioittivat yli kaiken opettajaa. Yritettiinhan sitä salaa opettajalta sipistä, mutta kyllä opettaja sen kuuli, ja sitten sipisijä joutu-seisomaan jonkin aikaa. Miekin muistan joskus sei-soneeni pulpetin vieressä.. Sehän ei ketään hävettänyt, mutta nurkkaan joutuminen hävetti. Mutta sitä tapahtui tosi harvoin.

Opettaja valmisteli usein seuraavan päivän läksyt niin huolellisesti, ettei enää tarvinnut kirjaa kotona avata. Mutta jos opettaja kuulusteli läksyjä ja ken ei osannut, joitui laiskaan. Muistan hyvin tapauksen luonnontieteen tunnilta, kun opettaja kysyi, missä valmistuu punaisia verisoluja. Melkein koko luokka joutui laiskaan. Meitä oli enää kolme jäljellä, joilla oli käsi pystyssä. Opettaja kysyi Lasosen Elsalta, mutta hän ei tiennyt, vaikka viittasi. Ope sanoi: ”Lais-kaan.”

Kyllä minua harmitti,

Katri Immosella ei ollut tapana otattaa kouluku-via. Luulen, että tämä on viimeisiä Ihojärven koulun rapuilla otettuja kuvia. Siinä olevat kou-lulaiset ovat kuorolaisia johtajansa Tauno Äi-kään kanssa. Opettaja ei ole kuvassa. Edessä vasemmalta Maire Kojo, Aini Laukkanen, Irja Kinnunen, Väinö Puhilas, ? ja Tauno Äi-kää. Seuraavassa rivis-sä Laina Heinonen, ?, Veera Savolainen, sisareni Saimi Torvinen, Kaarina Laukkanen, Kerttu Lasonen, ?, ?, Aino Heinonen, sisareni Lempi Torvinen, Lil-ja Puputti, Tauno Lauk-kanen (kaatui sodassa), Viljo Poutanen, Matti Jääskeläinen, seuraa-vaa myö sanottiin Ran-talaisen Ristoksi (kaatui sodassa), Impi ?, Aino Savolainen, Lempi Laukkanen ja ?.

kun opettaja kysyi Kohon Laurilta. Lauri vastasi: ”Puna-aisia verisoluja valmistuu luiden sisässä olevassa yti-messä.” Kun tunti oli lopus-sa, opettaja sanoi: ”Ei huoli jäädä laiskaan.” Kaikki op-pilaat tajusivat, että se oli Lasosen Elsan ansiota, kos-ka opettaja kävi joka päivä Lasosella päivällisellä.

Meillä oli mukava tapa Lasosen Elsan ja Kertun kanssa. Kerttu oli sisareni Saimin kanssa samalla luo-kalla. Olimme nimittäin joka talvi toistemme koto-na yötä. Kun menin Elsan kanssa kerran koulusta heil-le, oli Elsan äiti Hilma lu-kemassa päivän lehtiä. Hän sanoi, että lehdessä luki, että Hollanti oli saanut pik-ku prinsessan, jonka nimek-si tulisi Beatrix. Sen kunni-aksi oli koululapsille jaettu

karamellit. Niin oli Hollan-ti iloinnut kuninkaallisistaan. Tällä hetkellä Beatrix on Hollannin kuningatar.

Ahkeruus, siisteys ja tarkkuus

Opettajamme opetti aina ahkeruuteen, siisteyteen ja tarkkuuteen. Esimerkiksi käsityötunnilla hän aina te-roitti välikäsityön merkitystä. Opetukseen kuului mää-rätty käsityö, mutta jos op-pilas joutui odottamaan vuoroaan opettajan neuvo-ja saadakseen, oli oltava välityö, eikä saanut olla jouten.

Äitini kutoi joka vuosi palttinan. Siitä äiti leikkasi neliskanttisen palan, johon opettaja suunnitteli ja piirsi mallin ja minä vein mer-k-kauslangat. Kyllä ne olivat kauniita liinoja. Ja taisinpa

osaksi niiden ansiosta saada ainoan kympin käsitöistä.

Mitä siisteyteen tulee, niin opettaja enimmäkseen päästi oppilaat sisään ja eri-tyisesti kurakelillä laittoi armotta pesemään saappaat lähellä olevalle suolle. Sil-loin ei saappaita heitetty tunnillakaan pois. Syksyin kevään kuljettiin paljain ja-loin. Talvella opettaja pari kertaa kouluajalla vei ka-mariinsa kuuntelemaan las-tentuntia radiosta. Taloissa ei vielä ollut radioita. Iho-järven rantataloissakaan ei ollut kuin yksi radio. Silloin otettiin saappaat pois.

Katri Immonen oli kärsi-vällinen opettaja. Hän kä-sitteli samaa asiaa taululla kolmekin kertaa, esimer-kiäsi kun uudet laskutehtä-vät vaikeutuivat. Elsa istui Laukkanen Arvin vieressä, minä Pakkasen Kaukon, ja laskento oli mielenkiintois-ta. Yleensä me pääsimme perille kahdesta kerrasta, mutta oli niitäkin, jotka ei-vät omistaneet laskupäätä. Sellainen oli sitten hyvä joissakin muissa aineissa.

Päätteleminen oli erikoi-sen mieluisaa. Laskutehtä-vän vaihtoehtoja koetelta-essa sai opettajalta ylimää-räisen harjoittelupaperin. Ja muistan, kun kerran pyysin saman tunnin aikana toisen kämmenen suuruisen las-kupaperin, niin opettaja an-toi, mutta sanoi, että pitäisi tehdä pienempiä numeroita.

Mittausoppi oli mielestäni vaikein oppiaine. Silloin tarvittiin paljon laskupape-ria, ja kotitehtävien kiin-nostavuus sai vanhemmat sisarukseni yrittämään vaihtoehtoja, kunnes oikea tulos syntyi. Jatkokurssi-ai-kanä opimme uuden lasku-tyylin; oppilaat keksivät sil-le nimen hirsipuulaskut.

Siivoustalkoot ja muut erikoistapaukset

Opettaja ei osallistunut välitunnilla oppilaiden ajankäyttöön. Siksi muistan

tapauksen, kun opettaja vei koko koulun tontilla olevan metsän siivoustalkoisiin. Opettaja johti työtä koko ajan henkilökohtaisesti niin, että siistiä tuli. Joka tuulen katkoma oksa pan-tiin läjään, ja pois lähties-sämme metsä oli kuin puis-to. Tähän on pakko lisätä, että olisi sekin homma saa-nut jäädä ryssälle tekemät-tä.

Toisen kerran opettajan ansiota oli urheilutunti, kun opettajan veli pappi Toivo Immonen tuli sisarelleen kylään ja pelasi meidän ala-luokkien tyttöjen kanssa neljää maalia. Minä muis-tan, kuinka tosissaan hän aina juoksi kovaa, ettei vain palaisi.

Muistiin on hyvin jäänyt Katri Immosen opettama, säästäväisyyteen tähtäävä lause: ”Tuotteita pitää aina viedä maasta enemmän, kuin maahan tuodaan ulko-mailta.” Oppilaat lakaisivat lattiat aina koulupäivän jäl-keen. Kaksi poikajärjestä-jää nosti pulpetit, ja kaksi tyttöä lakaisi. Järjestäjien vuoro kesti viikon kerral-laan. Talvella oppilaat kan-toivat puut lämmittäjälle.

Pari vuotta opettajan vel-jen tytär Sirkka kävi koulua meidän koulussa ja asui tä-tinsä luona. Sirkan isä tuli hakemaan tytärtään kotiin viikonlopuksi. Heillä oli henkilöauto. Sitä ei ollut muilla, ja kerkesimme jos-kus näkemään Sirkan veljet Pertin ja Pentin sekä pie-nen, juuri kävelemään oppi-neen Sisko Annelin.

Kerran Sirkan kouluai-kanä opettaja vei meidät koululaiset retkelle hänen kotiinsa Tervuun. Sirkan koti oli iso talo. Sirkka näytti meille oman huo-neensa. Kellään muulla koulukaverillamme ei ollut omaa huonetta, ja se oli jo-takin ihmeellistä.

Kesällä poikien välitun-tipeli oli pesäpallo. Lasosen Elsa ja minä saimme aina

olla pelissä mukana. Minä olin ykköspesällä, eikä sil-loin ollut räpylöitä olemas-sakaan. Mutta sain pallon kiinni kovastakin lyönnistä. Kyllä näpit ja kämmenet olivat turvoksissa pelin jäl-keen, mutta mieluista se oli. Kun Kohon Lauri ja Pakka-sen Kauko lyödiä lajauttivat, usein tuli kunnari palkaksi.

Kerran kouluaikana kou-luumme tuli tarkastaja. Me-neillään oli maantiedon tunti, ja Euroopan kartta oli telineessä. Opettaja kysyi, kuka tulisi vastaamaan. Kä-siä nousi valtavasti. Lauk-kanen Tauno sai opettajalta tehtävän, ja kysyjät saivat vastauksen sekunnissa. Sil-loin maanosat kiinnostivat oppilaita.

Monessa muussa maassa opettajat pääsevät helpom-malla. Melkein ihmettelin, kun vuonna 1970 syntynyt nuorimmaisemme oli vaih-to-oppilaana Amerikassa ja hänen silmiinsä sattui erään yliopiston tieto, että Suomi olisi jokin Venäjän alus-maa. Tiina tilasi heti meiltä Suomen pöytälipun ja antoi sen koululle.

Jos etsin moitittavaa opettajastani Katri Immo-sesta, niin juohtuu mieleen laulukokeet. Kenellä oli lauluääni, se oli helppo. Mutta auta armias, kenellä ei ollut yhtään laulukorvaa, ja opettaja vaati laulamaan koko säkeistön, niin nauru tuli, vaikka nyrkin olisi suuhun tunkenut. Kun seu-rasin opettajan ilmeitä, niin joskus hänkin kääntyi kat-somaan taulua.

Toinen asia oli, ettei kou-lussa ollut vettä. Se ei ollut kenenkään syytä, mutta ve-sisäiliö oli enimmäkseen tyhjä. Jos tunnilla oli märkä aihe, esimerkiksi uskonto-tunnilla syntinen nainen ja Jeesus Suukkarin kaivolla, niin jano oli näännyttävä. Sain tuohon janooni myö-hemmin ruhtinaallisen hy-vityksen, kun Israelissa käydessäni Alastaron silloi-nen kirkkoherra Heimo Larkovuo otti Suukkarin kaivolla ollessamme ämpä-rin ja nosti vettä kaivosta – ja kaikki joivat tarpeekseen.

Kiitokseksi Antti Eklundille

Minulla on mieluisia muistoja kotoasi ennen tal-visotaa. Isäsi kävi meillä useamman kerran oriin kanssa tammojamme astut-tamassa. Kun lähdettiin evakkoon, meillä oli silloin kaksi kantavaa tammaa.

Toisen tamman isä myi Karstulassa. Hän kertoi, että ostajalta oli sodassa kaatunut kolme poikaa ja vävy. Isä kertoi itku silmäs-sä, että ostaja sai hyvän he-vosen halvalla. Ja tuli meille evakkomatkaan mukaan isäsi piirtämät ja mittaamat kartatkin meidän pelloista.

*Irja Teräväinen
o.s. Torvinen*

Irja Torvisen (myöh. Teräväinen) päästötodistus Ihojärven koulusta opettajansa Katri Immosen ja johtokunnan pu-heenjohtaja T. A. Eklundin allekirjoituksin.

Elisenvaaran marttakerholaisista Saini Repo (vas.), Riitta Tiippana, Ulla Lamminaho, Alli Kihlanki, Hannele Piiparinen ja Taina Suvila saivat Marttaliiton ansiomerkit ja ruusut yhdistyksen 100-vuotisjuhlassa.

Elisenvaaran marttakerhon vuosi 2005 Ponchoja ja ansiomerkkejä

Elisenvaaran marttakerhon vuosikokous pidettiin 30.1. Airi ja Arvi Heinosen kauniissa kodissa. Tervehdittyämme isäntäväkeä myös kullanuskea Nipsukissa tuli näyttäytymään ja kiepsautti pari kierrosta kerien.

Kokous alkoi klo 12. Läsä oli 10 jäsentä. Puheenjohtaja Ulla Lamminaho avasi kokouksen. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Alli Kihlanki ja sihteeriksi Hannele Piiparinen sekä pöytäkirjantarkastajiksi Airi Heinonen ja Aune Julku. Kokouksen työjärjestys hyväksyttiin, ja asiat etenivät nopsaan listaa seuraten.

Poimintoja toimintakertomuksesta

Lakisääteinen vuosikokous ja hallituksen kokoukset on pidetty. Kerhokoontumisia on ollut 11 kertaa toistemme koteihin vuoron perään kokoontuen. Puheenjohtaja on lukenut

kerhokokoonntumisissa Marttapiiriin jäsenkirjeet.

Kerhokokoonntumisissa on nautittu kahvihetkestä ja pidetty arpajaisia sekä tehty käsitöitä. Etenkin ovat sukkapuikot vienosti kilisseet, ja sukkia on syntynyt. Entäs virkkuukoukut sitten? Se on vauhtia se, kun tämän talven huippumuoti-poncho valloitti käsityöihmiset. Jopa 100 kpl ponchoja on yksi virkkaaaja tehnyt. 20 kappaleen tekijä kuuluu sarjaan keskiluokavirkkaaaja.

Maininnanarvoiset ovat myös Allin Kihlankin tekemät pannunalus, jotka hän tekee kahvipusseista. Myös pieniä sieviä käsipyhykeitä Alli ompelee taidokkaasti. Myyntitulot hän lahjoittaa yhdistykselle. Se on mielestäni kiitoksenarvoinen asia.

Olemme olleet vuoden 2005 aikana Allin päivillä. On kahvitettu asepäivillä Heimolinnassa. Kurkijoella ovat käyneet Alli Kihlanki

ja Saini Repo vieden monta pussillista kukkien ja vihannesten siemeniä.

Kurkijokelaiseen olemme vuorollamme kirjoittaneet omasta kerhostamme. Kesällä teimme torille keran pienimuotoisen kesäretken nauttien hyvästä kahvista. Koulutustapahtumassa Pöytyällä olivat Alli Kihlanki ja Hannele Piiparinen.

100-vuotisjuhlalat

Kurkijoen Marttayhdistys juhli 100-vuotiaista talvaltaan Metsämaan Kalliohoviin arvokkaasti. Tilaisuudessa jaettiin ansiomerkit ja julkistettiin Marttojen kirja "Se on sata".

Ansiomerkkien jakotilaisuudessa melkein kaikki saivat jonkin merkin. Yhdistys jakoi hopeiset merkit Alli Kihlankille ja Saini Revolle. Elisenvaaran marttakerho jakoi hopeisen merkin Hannele Piipariselle ja pronssiset merkit Ulla Lamminaholle, Taina Suvilalle ja Riitta Tiippanalle. 50-vuo-

tismekin saivat Tyyne Havukainen ja Meeri Littunen.

100-vuotisjuhlien yhteydessä olivat eri marttakerhot tuoneet vanhoja töitään näyttille. Myös me olimme koonneet näyttelyn hyvin vanhoista ja arvokkaista töistä. Täysiä kympejä täytti puheenjohtajamme Ulla Lamminaho, jota juhlimme hänen kotonaan. Jouluterialle kokoonnuimme Suomen maatalousmuseo Sarkaan.

Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma laadittiin vuosien 2006-2007 teeman "Tasa-arvo tavaksi" ympärille. Toimintamottonamme on mukavaa yhdessäoloa, askartelua, retkiä, eri kulttuureihin tutustumista sekä tietysti hallituksen kokoukset, vuosikokous ja ompelukerhot.

1.11.2006 teemme retken "Älä osta mitään". Saa nährä, kuis se luannistuu. Johtokunta jatkaa entisin voimin Ulla Lamminahon johtamana.

Naisajatelmia mukaellen:
Aina menossa johonkin kerhoon, kuuroon, kokoukseen.
Retkille päästävä toisten mukaan.
Eikö väsyä, huoleta rahojen loppuminen, eläkkeen pienuus, kukkien kuivuminen?

Muistatko, miten monta vuosikymmentä keittit, siivosit, parsit, paikkasit, leivoit, letitit, valvoit ja odotit kotona?
Nyt kiittäen ristin käteni, kaivaten katson jälkikasvuni kuvia kaapin päällä.
Tänään harrastukset ja ystävät antavat enemmän kuin pillerit.

Ritva Rastas

Loimaan Seudun Karjalaseura

Loimaalla 60-vuotisjuhla

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n tarkoituksena on olla karjalaisten keskeisenä yhdyssiteenä sekä tehdä tunnetuksi Karjalaa ja karjalaisia koskevia kysymyksiä, pyrkiä toiminnallaan arvostamaan ja kunnioittamaan menneiden sukupolvien työtä sekä vaalia karjalaista kulttuuria.

Vuosi 2005 oli seuran 60. toimintavuosi. Seura on Karjalan Liitto ry:n jäsen.

Toimihenkilöt ja jäsenistö

Puheenjohtajana on toiminut Eino Hyvönen, varapuheenjohtajana Martti Repo, sihteerinä Saini Repo, rahastonhoitajana Taina Suvila sekä muina jäseninä Alli Kihlanki, Ulla Lamminaho, Maija Levonpää, Hannele Piiparinen, Markku Sihvonen, Arvi Silvennoinen ja Lauri Veijalainen.

Naistoimikunta huolehtii juhlien ja muiden tilaisuuksien tarjoilusta ja leipomisesta. Naistoimikunnan vetäjä on Maija Levonpää. Muut jäsenet ovat Airi Heinonen, Eevi Kemppinen, Ritva Rastas ja Saini Repo.

Koko hallitus muodostaa jälkipolvi- ja juuret Karjalassa-toimikunnan. Kurkijokelaisen teemanumero-toimikuntaan ovat kuuluneet hallituksen jäsenet Arvi Heinosella vahvistetuna. Arvi kirjoitti teemanu-

meron haastattelut ja pääkirjoituksen.

Vuoden 2005 seuran kokonaisjäsenmäärä oli 154 henkilöä. Vuoden aikana poistuneita jäseniä oli kolme, ja uusia jäseniä saatiin kymmenen. Kunniajäseniä olivat Esteri Aikää sekä kesäkuuseen elävien kirjoista poistumiseensa asti Aili Sarre. Vuoden 2005 jäsenmaksu oli kahdeksan euroa.

Edustukset

Alli Kihlanki on Karjalan Liiton liittovaltuuston varajäsen. Karjalan Liiton liittokokoukseen 23.4. osallistuivat Alli Kihlanki ja Eino Hyvönen.

Alli Kihlanki on Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piirin hallituksen jäsen. Hän on toiminut piirin valitseman kummina Alastaron, Vampulan ja Mellilän Karjalaseuroille.

Kokoukset

Seuran kevätkokous pidettiin 29.3. Loimaan kaupungintalon kahviossa. Kokoukseen osallistui 15 henkilöä. Syyskokous pidettiin 25.10. Kurkijokelaisen toimituksessa, minne kokoontui 14 osallistujaa.

Hallituksen kokouksia on pidetty yhdeksän kertaa. Kokouksiin on osallistunut 76 henkilöä. Toimikuntakokouksia pidettiin kerran, osallistujia yhdeksän.

Elisenvaaran marttakerhon näyttelypöytä Kurkijoen Marttayhdistyksen 100-vuotisjuhlassa marraskuussa 2005.

60-vuotispäivänään Loimaan Seudun Karjalaseura vei muistoseppele Loimaan kirkkomaalla. Seppleen laskivat hallituksen jäsenet Ulla L.

Seura ry:n toimintaa v. 2005

vilkas
juhlavuosi

Julkaisut

Jäsenkirje toimitettiin helmikuussa jäsenistölle Loimaan Seudun Osuuskassan sponsoroimana. Kurkijokelaisen teemanumero (60-vuotisjuhlanumeromme) ilmestyi 2.12. Lehdessä oli Arvi Heinosen pääkirjoitus sekä hänen laatimiaan kirjoituksia, joissa esiteltiin Kurkijoki-juurisia henkilöitä.

Teemanumerossa oli seuramme syyskokouskuvallisia sekä lukuisia liikkeiden ilmoituksia, joista saimme huomattavan palkkion lehdeltä. Ilmoitusten kerääjinä häärasivät Eino, Arvi, Alli, Ulla, Maija, Markku, Lauri, Saini ja Martti.

Kurkijokelaisessa ja Loimaan Lehdessä on ollut ilmoituksia seuran kokouksista, iltamista ja juhlista sekä seuratoimintapalstalla muista tapahtumista. Kurkijokelaisessa 16.12. kerrottiin seuran 60-vuotisjuhlasta. Kurkijokelainen julkaisi myös Eino Vepsän Lyhyen historiikin seuran toiminnasta – Loimaan Seudun Karjalaseura 1945-2005 kahdessa eri osassa.

Loimaan Lehdessä 17.12. oli kirjoitus Karjalaseura juhli Loimaalla. Karjala-lehdessä julkaistiin 22.12. kirjoitus Loimaalla karjalaisten asialla jo 60 vuotta.

Onnittelut ja muistamiset

Seura on vuoden 2005 muistanut lukuisia jäseniään ja luottamushenkilöitään eri tavoin. Myös on muistettu pyöreitä vuosia täyttäviä muita seuroja ja yhdistyksiä. Kunniajäsen Aili Sarren omaisille lähetettiin suruadressi.

Seuran hakemia ja Karjalan Liiton myöntämiä ansiomerkkejä jaettiin seuran 60-vuotisjuhlassa ansioituille aktiivijäsenille. Myös neljä harrastusmerkkiä annettiin.

Kynttilöitä on toimitettu Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille ja Kurkijoki-puiston evakkopatsalle itsenäisyyspäivänä, jouluna, vainajien päivänä, talvisodan päättymisen päivänä sekä kaatuneiden päivänä. Karjalaisseurojen piirin kirkkopyhänä ja seuran 60-vuotispäivänä vietiin kukkatervehdykset Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille Kanta-Loimaalla.

Talkoot

Kurkijoki-juhlissa 30.-31.7. Loimaalla Hirvihoivissa seura oli avustamassa Kurkijoki-Säätiötä. Lipunmyynnissä oli kahtena päivänä oli kaksi henkilöä sekä kukkatervehdysten viejänä yksi henkilö. Järjestysmiehinä toimi neljä henkeä.

Juhlien aikana seura piti Karjala-tuotteiden myyntipöytää, jossa oli kolme henkilöä työssä kahtena päivänä. Juhlien päätössanat lausui Eino Hyvönen.

Loimaan Sotaveteraanien järjestämässä tilaisuudessa seura tarjosi piiraskahvit. Tilaisuuteen osallistui noin 65 henkeä. Eino Vepsä kertoi tilaisuudessa kurkijokelaisten sijoittumisesta Loimaan seudulle.

Muita tapahtumia

Karjalan Liiton Evakko-ralli-liikuntakilpailuun osallistuttiin jossain määrin. Korttien palautusmäärästä Liittoon ei ole tietoa. Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piirin kirkkopyhä järjestettiin Kanta-Loimaalla 6.3. Jumalanpalvelukseen osallistui noin 100 henkeä. Tekstinluvussa avusti Saini Repo.

Naistoimikunta järjesti seurakuntatalolla keittoruuan ja kahvin myynnin. Toissā kahdeksan henkeä. Esillä oli myös näyttely Karjalaiset kirkot. Näyttelyyn kävi tutustumassa noin 110 henkeä.

Karjalaiset iltamat järjestettiin Loimaan Heimo-linnassa 7.10. Osallistujia noin 100. Naistoimikunta piti kahviota ja karjalaisten tuotteiden myyntipöytää. Toissā 10 henkeä.

Seura järjesti Karjalan Liiton tuotteiden myyntipöydän S-Marketin aulassa 8.12. sekä K-Supermarketin aulassa 16.12. Toissā neljä henkeä. Joulukannelle myytiin 30 kappaletta.

Juhlat

Seuran 60-vuotisjuhlaa vietettiin jouluisasti Kanta-Loimaan seurakuntatalolla 11.12. Osallistujia noin 80 henkeä. Juhlapuhujana oli Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Hannu Kilpeläinen.

Pekka ”Teuvonpoika” Ahokas onnittelemassa juhlivaa seuraa. Onnitteluja vastaanottivat puheenjohtaja Eino Hyvönen ja sihteeri Saini Repo Kurkijoen puvussaan.

Yhteistyö

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n jäsenet ovat osallistuneet muiden järjestämille Karjalaan tehdyille kotiseutumatkoihin useita kertoja vuoden aikana. 50 vuotta täyttänyt Loimaan

Puutarhaseura on istuttanut Kurkijoki-puistoon lehtikuusen.

Seuran kummina toimii Jouko Kyyrö. Loimaan kaupunki myönsi seuralle 150 euron avustuksen iltmien järjestämiseen.

Loppusanat

Lämmin kiitos kaikille vuoden aikana seuran toiminnassa mukana olleille ja eri tapahtumiin osallistuneille Tapio Lyyran runon sanoin.

Saini Repo
Sihteeri

Juuret Karjalassa

Kirj. Tapio Lyyra

Sieluuni piirsin kodistani kuvan;
- lähtöä ei voinut siirtää;
katseeni vangitsi aitan ja tuvan,
ne halusin sinne mä piirtää!

Ei kotiseutua unohtaa saata,
ei äitinsä murretta sointuvaa!
- Monella puolella Suomen maata
Karjalan heimo nyt asustaa!

Tartuimme toimeen, ryhdyimme
työhön,
kotia tehtiin, raivattiin sarka.
Jatkettiin päivää usein yöhön
mielessä aina ajatus arka:

- Saisipa nähdä Karjalan kunnaat,
kaupungit, kosket ja tehtaot sen,
monet on niistä maksetut lunnaat,
muistot on tallessa jokaisen!

Mukaan on saatu tavat ja kieli,
haasti käy keralla naapureitten,
ilosta hersyvä karjalaismieli
- nauru keskellä kyyneleitten!

Hyvä on yhdessä tehdä matkaa,
kertoa juuremme lapsillekin!
- Lapsemme lapset osaavat jatkaa:
- luistaa heiltä jo murteemmekin!

Karjalaisuus sisältämme
koskaan ei voi kadota
- toivo elää, että vielä
kotiin voimme palata!

en Karjalaan jääneiden vainajien muistokivelle Kanta-amminaho ja Lauri Veijalainen.

Merkkien kiinnittäminen ansioituneiden rintaan on tärkeä tehtävä. Merkit Loimaan Seudun karjalaseuralaisten rintoihin kiinnitti Ritva Hyvönen. Merkkiadjutantina Martti Repo. Saajana Rauha Vepsä.

Rotinarinkelin keskusta on täytetty oikeaoppisesti pikkuleivillä.

Rotinat

Karjalaiseen perinteesen kuuluvat rotinat. Minulla ja sisarillani olikin jälleen ilo osallistua tämän perinteen vaalimiseen. Poikani perheeseen oli tammi-kuussa syntynyt pieni prinsessa, jota mummo ja sen siskot tietty lähtivät tervehdymään. Niin kuin tiedetään rotinoille ei mennä tyhjin käsin, ja tuomisia meillä olikin runsaasti: leivonnaisista vaatetavaraan, hammasrahaakaan unohtamatta.

Vauvan satakuntalainen äiti olikin tuomisten runsaudesta aivan ihmeissään. Taitaapa tämän perinteen vaaliminen olla melkoisesti hiipumassa, toivottavasti ei kuitenkaan ihan kokonaan katoa.

Eipä muistanut mummo enää, kuinka hellyttävä tällainen pieni vauva voikaan olla. Siskoni Tertun sanoittamaa tuutulaulua hänelle ristiäisissä laulaessani vierivät silmistä väkisininkin liikutuksen kyineleet, niin kauniit ja osuvat sanat oli isosiskoni jälleen kerran tehnyt. Laulaessani laulua lapselle käytin äidin tilalla toki sanaa mummo.

Kasteessa 12.3. tämä hiitolaiskurkijokelaiset juuret omistava päiväsäde sai nimekseen Vilma Maria Aleksandra.

*Ylpeä mummo
Raija Laaksonen*

Tuutulaulua lapselle laulan

sanat: Terttu Ketola, sävel: Lapin äidin kehtolaulu

*Äiti hiljaa laulelee tuutiessa lasta.
Hellin sanoin kertoilee hänle Karjalasta:
Siel' on vaarat siniset, liplattelee lainehet,
löytyy meille rakkaat maat ja kukkaniityt, haat.*

*Vanhat muistot täyttävät nyt jo äidin mielen:
Kuihtuneet kai siellä on ruusut rapunpielen.
Kerran lapsein sinne vien, näytän sulle kotitien,
kuulet käen kukunnan, näät kauniin Karjalan.*

*Äiti hiljaa hymyilee katsellessa lasta:
Juuret löytyy, lapsosein, sulta Karjalasta.
Kunhan vähän varttunut, äidin käteen tarttunut,
kanssasi me kuljetaan viel' yhdes' Karjalaan.*

Onnellinen ja ylpeä Raija-mummo sylissänsä väsähtänyt rotinoiden keskipiste Vilma Maria Aleksandra.

Hiitolan Pitäjäseuran kevätkokous

Hiitolan Pitäjäseuran puheenjohtaja Jouko Hämäläinen avasi vuoden 2006 kevätkokouksen luomalla katsauksen menneeseen toimintavuoteen. Hän oli tyytyväinen vilkkaaseen toimintaan ja erikoisesti uusien jäsenten runsaslukisuus oli mieleistä kerrottavaa, sillä monissa muissa seuroissa on jäsenistöstä aivan päinvastaista kerrottavaa.

Kevätkokouksen puheenjohtajaksi valittiin Kari Kaijo ja pöytäkirjanpitäjäksi seuran sihteeri Raija Laaksonen. Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Erkki Nevalainen ja Ilmari Eerikäinen. Kokoukseen osallistui 44 henkilöä.

Kuultuun toimintakertomukseen sisältyi runsaasti erilaisia tapahtumia. Eri teemoilla järjestettyihin tarinailtoihin (9) osallistui yht. 576 henkilöä, järjestettiin myös Hiitolan pitäjäjuhlat, äitienpäiväjuhlat, illtammat, retkiä (3), kotiseutumatkkoja (5), joiden yhteydessä toimitettiin humanitäristä apua tarvitseville. Lisäksi pidettiin talkoita ja leivottiin piirakoita, ongitettiin - ja pilkittiin kilpaa sekä järjestettiin monia muita tapahtumia.

Saatiin Nuijamaalla palvelut ja nyt käytöstä poistettu Hiitolan kirkonkello Noormarkun seurakunnassa olevien muiden kirkkokalleuksien joukkoon. Seuramme lauluryhmä "Eva-koilla" oli myös runsaasti esiintymisiä ja omia lauluiltoja. Seuramme jäsenmäärä on viimevuosina tuntuvasti noussut. Viime vuonnakin seuraan liittyi 42 uutta jäsentä.

Karjalan Liitto myönsi kultaisen ansiomerkin kolmelle seuramme jäsenelle. Onniteltiin kortein ja kukkasin tasakymmeniä täyttäneitä jäseniämme ja yhteistyökumppaneitamme. Seuramme sai vastaanottaa myös tunnustusta: olimme-

han valtakunnallisessa toimintakilpailussa sarjassamme toisella sijalla ja Satakunnan piirissä jo kolmannen kerran peräkkäin ekasijalla, kiitokset tästä hienosta menestyksestä kuuluvat luonnollisesti koko jäsenistölle.

Rahastonhoitaja esitteli seuran tilinpäätöksen, joka oli tänä vuonna jonkin verran miinusmerkkinen. Tämä ei kuitenkaan johtunut hallituksen "työtaturmasta", vaan oli tarkoitukseksi. Seuralla on takanaan useita hyvätuloksia vuosia. Näin ollen oli taroituksenmukaista käyttää kertyneitä varoja järjestettyjen ilmaisten tapahtumien ja retkien muodossa jäsenistön hyväksi.

Kokouksen puheenjohtaja kiitteli asiallisesti käyt-

tyä kokousta ja totesi, että seuralla on asiat hyvin niin talouden, vilkkaan toiminnan kuin jäsenistönkin suhteen.

Ilta jatkui tarinailtana, jossa laulelimme Tarmon säestyksellä sota-ajan lauluja. Aloitimme komeasti Sillanpään marssilaululla. Mukaan mahtui lukuisia tunnettuja sota-ajan iskelmiä ja laulelmia. Päätimme illan kiitokseksi ja kunnianosoitukseksi kaikille maamme veteraaneille laulamalla Veteraanin iltahuudon.

Toimintakertomus julkaistiin kokonaisuudessaan edellisessä Kurkijokelaisessa. Jos haluat tietoja yhdistyksestämme, ota yhteyttä Raijaan puh. 040-538 7401.

Raija Laaksonen

Hiitolan Pitäjäseuraan liittyi viime vuonna myös alle kaksikymppisiä. Heistä esimerkkinä Janika Laaksonen, joka kuvassa on lähdössä pesäpalloharjoituksiin.

Yleinen liikekannallepano Koko kansa kutsutaan kertausharjoituksiin

Meitä suomalaisia uhkaa suuri vaara, ja sen torjumiseksi on kaikkien kansalaisten tehtävä oma osansa. Siihen velvoittavat meidän perinteemme, tapamme ja kansalaisten velvollisuus tulla apuun silloin kun apua tarvitaan. Ja nyt on sen avun aika! Ja mikä parasta: ilman ampuma-aseita!

Kun tarkastelee ympäristöään, kuuntelee ihmisiä ja katselee heidän tekosiaan tai sitten tekemättömyyttä, ei voi muuta kuin tulla siihen tulokseen, että nyt pitää kaikkien viimeinkin alkaa toimia, jotta tilanne ei täysin riistäytyisi käsistä. Ja rooli eli tehtävä löytyy kullekin taitojen mukaan. Hyvää täs-

sä tekijöiden kannalta on se, ettei meidän tarvitse mennä mihinkään erikoiseen paikkaan eikä aikaan, vaan tarkkailemme sitä, mitä lähiympäristössämme tapahtuu ja puutemme niihin tekosiin tai tekemättä jättämissiin korjausmielessä heti, kun sellaisen havaitsemme.

Nyt sitten lukija jo ihmet-

telee, että mistä oikein on kysymys. – Kysymys on siitä, että meidän jokaisen **velvollisuus** on opettaa ja ohjata niitä, jotka eivät hallitse sitä, mitä tekevät, sanovat tai näyttelevät sopimattomasti, loukkaavasti. Olettehan nähneet ympärillänne monia epäkohtia, pieniä ja suuria, mutta olette vain ihmetelleet, että kuinka noin voi tehdä tai miksi ei kukaan tee mitään epäkohdan korjaamiseksi. Ryhdy sinä toimeen, äläkä aina odota toisen sitä tekevän!

Olette nähneet varmasti, kuinka roskastetaan tahallisesti ympäristöä, rikotaan paikkoja, riehutaan pihilla

ja kulkuväylillä niin, että vanhuksien on monesti vaikea pysyä edes jalkakäytävällä, kun tällaiset ymmärtämättömät täyttävät koko väylän eivätkä väistä yhtään. Olette varmasti myös kuulleet sopimatonta kielenkäyttöä kotona, koulussa, kaduilla, konttoreissa, kaikkialla! Olette varmasti havainneet, että hyvät kohteliaat tavat ovat käyneet erittäin harvinaisiksi! Miksi?

Miksi ei avata toiselle kohteliaasti ovea, auteta taakan kannossa, tehdä istumatilaa vaikka autossa vanhuk- sille, sanota jotain ystävällistä, tervehdittä ja samalla voisi hymyillä?! Ei pitäisi

olla vaikeaa.

Näihin asioihin meidän jokaisen tulisi puuttua, toiset ohjaavasti (ne jotka jo osaavat) ja toiset oppilaina kuunnellen ja opiksi ottaen. Ja se opetus pitäisi olla myös riittävän lempeää, mutta kumminkin kuulijaan vaikuttavaa. Väkivalta ei saa kuulua ohjaustapoihin.

Siinä nyt kaikille meille tehtäväkenttää, jotta kansamme ei menettäisi kokonaan otettaan sivistyneistä tavoista. Olemme monissa asioissa maailman huippuja, mutta näissä tapa-asioissa hyvin kaukana kärjestä. Näin valittaen toteaa

Olavi Särkkä

Pilkillä Laikkalanlahdella

Kalakurkien pilkkimatka Kurkijoelle tehtiin 24.-26.3.2006. Pilkkipaikaksi oli valittu Laikkalanlahti. Kilpailuun osallistui 22 pilkkijää. Jäällä oli ainakin 40 senttimetriä upottavaa lunta. Jää sitä vastoin ei ollut kovin paksua, joten sen kairaaminen kävi aika helposti.

Tulokset:

Naiset:

- 1. Marjatta Poskiparta 98 g
- 2. Helvi Lähteenmäki 38 g
- 3. Raija Laaksonen 37 g

Miehet:

- 1. Toivo Hyvönen 1658 g
- 2. Viljo Ylönen 629 g
- 3. Aaro Kojo 498 g
- 4. Jorma Romu 139 g

- 5. Hannu Nenonen 49 g
- Suuri kala –pokaali (lahj. Kelloliike Juhani Lankinen): Toivo Hyvönen 116 g
- Eka kalan kiertopalkinto: Raija Laaksonen
- Suurin saalis –kiertopalkinto: Toivo Hyvönen
- Suurin kala –kiertopalkinto: Toivo Hyvönen

”Löytökalan” palkinto (kalapiikki): Pirkko Riikonen

Saamattomien kesken arvottiin kaksi rasiaa mormuskoita: Veikko Koho, Pirkko Kaartinen

Muut tulokset

Matkan aikana järjestettiin perinteisesti myös muita kuin pilkkikilpailuja. Niissä testattiin Kari Äikään kilpailu ”Testaa tietosi Karjalasta” (55 kysymystä):

- 1. Raija Laaksonen 42 pist.
- 2. Reijo Mälkiä 41 pist.
- 3. Mikael Mälkiä 41 pist.

Jouko Mäen kilpailu ”Kalatieto” (10 kysymystä). Täydet kymmenen pistettä sai kahdeksan kilpailijaa. Heidän keskenään jouduttiin arpomaan kilpai-

Raijapa se sai pikkiriikkisen kalan, mutta silläkin lähti tällä matkalla palkinto – ja se oli pronssi. Eikä ollut kuin gramman päässä, jotta olisi tullut naisten sarjan hopeaa.

Pilkkikilpailun palkitut. Voittaja Toivo Hyvönen vasemmalla, Helvi Lähteenmäki, Viljo Ylönen, Aaro Kojo, Hannu Nenonen, Marjatta Poskiparta, Raija Laaksonen ja Jorma Romu.

luun varatut neljä palkintoa. Ja voittajat olivat: Raija Laaksonen, Jari Jussilainen, Mikael Mälkiä, Pirkko Kaartinen, Pentti Kemppisen laatima tietokilpailu:

- 1. Reijo Mälkiä
 - 2. Aaro Kojo
 - 3. Jorma Romu
- Onnea kaikille voittajille ja ennen kaikkea kaikille mukana olijoille.

Martti ja Saini

Kevättä odotellessa

Kevään jo ilmassa tuntee ja aistii, vaikka talven viima viel' lunta paiskii. Aurinko paisteellaan lämpöä antaa, järvien jäät vielä kulkijan kantaa.

Aino Koppi

”Me Karjalan lapsia laulavia ja hilpeärintoja oomme.”

Karjalakuorolaiset olivat 1990-luvun alussa Viipurin torilla hattuostoksilla. Vasemmalta Elvi Miikkulainen, Elma Mylén, Esteri Äikää, Sylvi Rakkolainen, Irja Jokinen ja Maija Virtanen olivat tulossa Kurkijoelta. Sylvin takana seisoo Nikolai Virevuo. Esteri Äikää, joka tällä viikolla täytti kunnioitettavat 88 vuotta, toimitti hauskan kuvan toimitukseen.

Mie oon saant tään oman lehen Kurkijokelaise kautta tilattuu ”Näin ikkää” –murrekirjan, mist kiitän kunnol. Sen kirjan mukkaa miul ratkes Karjalan palautus ihat kerral.

Ko mie sitä kirjaa sellailen sillo tällä, ni juohtuu mieli entisii aikoi ja niitä sannoi, mitä kuulin mummin (Riitta Heinonen o.s. Kärhä) luona viis talvii kansakouluu käyves sekä koulu jälkie Veikkolaises Varjukse paikal paimepoikana. Ko mie täytin kaks-toist vuotta tammikuus, ni kevväl miul olj käyty kuus luokkaa kouluu, kaks luokkaa supistettuu alakouluu sekä neljä luokkaa yläkouluu.

Koulu loputtuu 1938 heinäkuus miul alko se paimepoja virka Veikkolaises,

mikä loppu Mari lehmii ajoo talvisova jälkie maaliskuus. siint lehmii ajost Valtiokonttori palkith miut kuntoutushojol tää vuuve aikaan. Nyt mie oon usja kerra miittint ja muistelt jälkie päi, et se kaksikymment kuukautta paimenpoikana olj oikei tosi oppiaikaa.

Nii kesä ko talvelki miut piika ajo ylös aamul viije aikaa: ”Mänes ajamaa lehmät tarhaa lypsettäväks tai lähettää läävää.” Illal Juhannes yllytti: ”Käyhä siirtämäs ketjus hevoset yöks tai mänes viskaamaa hevosil heinää ettie.”

Muut ajat ol tuttuu kuul-tavaa: ”Mänes, poika, tuos poika.” Vieläkin on mielein

hyvä, ett sillo aikonaa oppi lähtemää ja tekemää.

Murresanoist sen verra, ko Veikkolaisie lupas muuan Lankine tulla kevätkorval tekemää rankapuist tulle van talven uun- ja liittasekä saunanki polttopuut, mut ko miestä ei kuulunt päivii eikä aikoihi, ni sen aikane piika Helena sano: ”Eihä se Lankine siihe situ, mihi kyykistäii.”

Tulha se turvikkaanki vuoro. Turvikas olj monnie kertaa parsittu ja kursittu, sekä vanunt neulal tehty kinnas. Sitä ei heitetty lumppuihi, vaa pietti patalappuna. Maril olj tekkeillää roka, hää rupes ehtimää turvikasta, mut hävint mikä

hävint. Joha hää kysel pojalta: ”Oot sie näht turvikasta?” Kylhä poikaki moneks kerkis, ei kuitenkaa turvikasvahiks.

Karjalasha olj sellanen tapa, et siel talolois syötti murkinat, päivälliset ja illalliset nii taloväk ko pallisetki samas pöyväs yhtaiakaa. Veikkolaises kyl Mar lahtausaikana tek syvälmyspaan Juhanneksel eriksie. Hää toi rokkapaan pöytää, rupes kapustal nostamaa rokkaa Juhannekse taltarikil, nii tuumas iteksie: ”Mitehä miul on jäänt lihamurikka nuo suureks? Miehä panenki sen Juhanneksen taltarikil.”

Niihä se turvikas löyty, ja käiki semmone ihme, et se saiki ihmise aatokset tähä mallii: ”Kylhä minnuu ko ei tarvihe, ni saa olla

tuol kaapi pimmeimäs loukos, sit ko on tarvis, ni on oltava kuuman paan tahe kattila kyles, eikä siin oo hyvä olla tulkuuma vehnäs-pellis kii.

Kerraki Mar ommii sormii varjellaksie koppas koprahie ja rupes nostelemaa lattial puonneita tulisii hiilii takasi uunii. Nyt sentää oon Juhanneksen taltariki, hää on Varjukse tilan isäntä, ja onha hänel kantakirjaorki, se Jere. Onha tuol naapuris samal nimel poikamies, mut hää o koko ikkääse olt Jus-sie, liekkö sanottu Juhannes-nimmii ko kastiel.”

Mar olj toimielias ja hyvä emäntä, mut kipakkaki. Nii turvikas sai lähön Juhanneksen taltarikilt, ja saman tien läks rokkapata pöyvät. Toisena päivänä olki sellane potattikeitti pöyväs, et lih-

haa olj kattilas enemmä ko potattii. Vissii Mar tahto näyttää, et Veikkolaises ruokapöytä ei oookaa yhe turvikasrokan varas.

Jälkie päi mie houkkenin sanomaa Tyynel: ”Tais turvikas hävitä myötämöisi.” Ni Tyne suhaht miul: ”Oo poika hiljaa, mie näin viimeks turvikkaan emakkosijan altaas.”

Kylhä mie oon vieläki sen turvikkaan puolel, mitehä yläöksillaa se oikei ois oltkää, jos ois sillo tient tai arvant, et pääsyö kuuekymmenesiehtemä vuuve jälkie Kurkijokelaise lehe sivul. Tää on sit vaikijaa tämä murtien kirjuttamine, kielki muljahteluo suupielest toisie, niin ko Isonmäen Martil sahhaa viilates.

Paavo Kärhä

Turvikas

A mie käin, iha ko oisin käynt Korpisaares, ko käin täs syksysattein aik kan korpisaarelaisii luon Melliläs. Martti Jakosen kodissa pidin kortteeria ja olin hänen kauniin Annikki-emäntänsä, o.s. Riski Kannakselta, passattavana päivän ja yön, ja samalla tutustuin heidän hyvin kasvatettuihin lapsiinsa Raijaan, Raimoon, Erkkiin ja Eilaan. Jakosilla on kaunis koti Mellilän laajan peltoaukeaman keskellä. Kaikki laitokset ja mukavuudet on heidän asuin- sekä elukkapuolelleen laitettu, joten voi sanoa, ettei pojalta mitään puutu, ei muuta kuin Laatokan viehättävät näköalat ikkunan alta puuttuvat ja kalastaja maanviljelijä Martin näkövinkkelistä katsoen kuulemma kaikki puuttuu, kun meren läike silmien alta puuttuu ...

Tietysti heti tulokahvin jälkeen ja jo sen aikana-kin puhe kääntyi kuin itsestään sinne Kurkijoen kotikyliin ja erikoisesti Martti Jakosen syntymäkylään Korpisaareen. Kohta Martti alkoi tarinoida kotikylästä ja sen taloista ja asukkaista, ja itse otin lehtiön ja kynän ja aloin panna muistiin hänen tarinointiaan. Tosin hyvin epävarmana ja pelokkaana siitä, että osaisinko kirjoittaessani tuoda edes pieneltä osalta esiin mitään olennaista ja tyypillistä tästä Laatokan rantakylästä, joka oli etupään kylä kaikissa suhteissa Kurkijoen - suuri, elävä, osallistuva, valistunut ja luontonsa, talojensa ja asukkaistensa puolesta kiehtova.

Korpisaari oli kuten nimikin sanoo saari, pituudeltaan 7-8 km ja leveydeltään 1-3 km. Kylä ei sijainnut aivan avo-Laatokan maastossa, vain kylän saaret, takamaat, niinkuin niitä sanottiin, olivat aivan ulapan laidoilla, saaret olivat: Toronsaari, Lapinsaari, Lehtsiinsaari, Lapinsalo, ja Vahvasiinsaari (kaikkia nimettyjä saaria yhteensä 15). Ne olivat suuria saaria, jossa taloilla oli peltojakin, Lapinsaareessa jopa talokin, josta myöhemmin. Myös Korpisaarella oli omat salopeltonsa Alhonsalolla. Matkaa Lopotista oli Korpisaareen noin kolme kilometriä vesitse ja maitse Uiton silan kautta vähän enemmän.

Kun nyt lähdemme käymään Korpisaareessa, otamme lähtökohdaksi Kurkijoen kirkonkylän eli Lopotin, sehän on kaikkiin kyliin nähden ikäänkuin keskipiste ja lähtökohta, tuttu jokaiselle pitäjäläiselle. Lopotin Näreniemestä lähdettäessä, joko veneellä tai moottoripaattilla, Korpisaareen, ohitimme ensin Rakkaus- eli Likosaaren, sitten Himohirrenmäen Kuuppalan puolella, Sylltymäen ja Opiston

Martti Jakonen muistelee kotikyläänsä Kurkijoen Korpisaarta, osa 1

Huutokallion ja Paratsun- ja Virstaniemen, jonne oli Lopotista matkaa 1 km ja ohi Villa-Pekonluodon ja Viittakiven ja Hämeenlahden ja Kannansaaren ja toisella rannalla olevan Vasikka-, Vassaari, Suursaaren ja Muuttokallion. Kallio on saanut nimensä siitä, kun se oli puolella välissä matkaa ja sen kohdalla aina muutettiin soutajaa.

Tämän jälkeen voitiinkin suunnistaa jo Korpisaaren Mielosen rantaan, Akankiven valkamaan, jonne oli Lopotista matkaa 5 km. Ensimmäisiin taloihin, Hämeenlahden takana, oli matkaa vähemmän. Maitse kun lähdettiin Korpisaareen, käännettiin kirkon alta opiston sillalle ja siitä opiston taloryhmän läpi Linnanmäen juurta Koimäkeen ja tästä Levonpellolle ja sitten pelto- ja metsämäiden läpi Riekkalan ja Hämeenlahden liepeitä kierellen Uitonsillalle. Uiton salmi eroitti Korpisaaren mantereesta ja Naismeri Hiitolasta. Tie tuli Korpisaaren kylän sisälle sen keskivaiheilta, Revonmäen kohdalta.

Kylän ensimmäinen talo oli vesiväylää tultaessa, Halkoniemessä. Talo oli Erkki ja Ilmari Kontulaisen. Erkin vaimo Kerttu oli o.s. Mielonen samasta kylästä. Erkki kaatui jatkosodassa. Ilmarin vaimo Elsa o.s. Lankinen oli kotoisin Pohjiinkylästä. Erkin ja Ilmarin sisaret olivat Kerttu, Martta, Katri ja Bertta. Ilmarilla oli tytär ja Erkillä tytär ja poika. Mahdollisesti heille tuli lisää lapsia, joista ei tiedetä (Erkillä tytär ja Ilmarilla kaksi tytärtä).

Kontulaiset olivat vauraanpuoleisia. Koti oli tyyppillinen maanviljelystila. Miehet olivat käteviä ja tekivät kotona kaikki maa-

työkalut ja huonekalut. Väki oli sopuisaa keskuudessaan, samoin kuin naapureidenkin kanssa. Vanha emäntä Maria oli sellainen hyvätuulinen ihminen ja opetti nuoremmilleenkin hyvää tahtoa joka suuntaan.

Naapurina tässä oli Matti Jakonen ja emäntänsä Hilma o.s. Hannikainen (= Eerikäinen) Hiitolasta. Lapsia heillä oli tytär Elsa ja pojat Yrjö ja Reino (= Reijo). Matti oli sellainen mies, joka teki mitä tahtoi, toiset kun tekevät mitä osaavat. Hänellä oli pärehöylä ja teki hän vierailleenkin päreitä. Myös hän kävi taloissa puimassa ja tempasi aina moottorin moottori-veneestään puintipäiviksi puimakonetta käyttämään.

Kalastaja hän myös oli, omisti oman nuotan. Suuri vahinko hänelle sattui -39, häneltä nim. paloi talo ja ulkorakennukset, sekä osa karjaakin. Sisukas mies ei kuitenkaan lannistunut, vaan yritti uudelleen ja ehti rakentaa jo läävän ja sen yhteyteen pienen asuinra- saaren kylän sisälle sen keskivaiheilta, Revonmäen lähtöä.

Mieloset

Tästä pienen matkan päässä, pienen metsätupsun takana asui Mielosen leski, Myhkiin Mari, jota sanottiin Kurrin-mummoksi. Hän oli hieroja.

Rannassa komeili upea Anton Mielosen kivitalo, jossa sanottiin olleen huoneitakin tusinakaupalla. Talorakennus oli Korpisaaren suurin. Vaimo Elsa o.s. Punta oli Pohjiinkylästä. Heillä oli lapset Olli, Kyllikki, Jouko ja Ritva (kaksi viimeistä syntyivät evakossa). Antonin sisarusparvi oli suuri. Heitä oli Heikki, Anni, Maria, Aino, Kerttu, Kirsti, Pekka ja Reino.

Tämä talo tiesi oman ar-

vonsa. Anton ei ollut unoh- tanut, että hänen isänsä Pekko kuului aikanaan Kurkijoen Kolmen Kovan Pekon kovaan kaartiin, vaan vaali myös itse näitä perinteitä. Anton oli kunnanvaltuustossa ja monissa muissa luottamustehtävissä. Työssä hän oli lyömätön, teki työmiehineen tiiletkin kotona kivitaloonsa. Talossa oltiin aina ahkeria, isäntä etunenässä. Ensimmäisenä sen talon väki nähtiin aamuisin pelloilla ja työt joutuivat, jokainen oli ronski tekemään työtä.

Tässä lähellä sijaitti leski Maria Mielosen pienoinen talo. Lapset Antti ja Anni jäivät pieniksi, kun mies kuoli, mutta tämä ahkera nainen hoiti hienosti talon ja kasvatti lapset, kehenkään turvautumatta.

Tontti ja Kuosa

Sitten oli tässä vieressä leski Helen Tontin pienoinen tila. Tai oikeammin Helena oli elävänleski, sillä mies puhalsi Amerikkaan ja vihelsi mennessään Korpisaarelle ja häipyi sen siliän tien teille tietymättömille. Taisi mies pelästyä lasten jokavuotista syntymää ja otti livohkat.

Pieniksi jäivät lapset Anna, Iida, Antti, Hilma ja Lyyti. Antti-poika kalasti lisäänsioksi. Hän avioitui Anna Mustosen kanssa. Kerran sattui talossa, että hyötymehiläisparvi pesiytyi ”maton” sammaliin, ja kun lapset löysivät pesän, oli kennoissa monia litroja hunajaa. Perhe ryhtyi vaali- maan mehiläisiä ja sai pal- kakseen makoisat makupalat joka kesä.

Tästä rantaan päin oli Matti, Eero ja Arvi Kuosan talo. Vanhan emännän nimi oli Emma, Matin vaimo Kirsti oli sukuaan Numminen (Manninen), ja Eeron

Helmi Kinnunen. Tämä Kuosan talo tunnettiin hyvin vieraanvaraisena. Heille mentiin harva se ilta istumaan ja tarinaa heittämään ja kohvit tuli aina ja ruokaa- kin tarjottiin, jos vaan jollekin kelpasi. Talon tyttäret olivat nimeltään Aili, Helvi ja Hilja. Arvi ja Tyyne kuolivat nuorina.

Tässä naapurina oli Revonmäen autiotalo. Viimeksi siinä asui Matti Nenonen ja emäntänsä Iida. Lapset olivat Emil, Maria, Toivo ja Eino. Matti menet- ti takauksissa talonsa ja perhe muutti asumaan Eero ja Matti Kuosan sivutilalle. Matti Nenonen oli ahkera mies, oikein ojankaivumestari, mutta talonsa menetettyään hän alkoi lohduttautua ”norrikupposilla”, eikä jaksanut oikein kohentaa olemistaan taloudellisesti. Kova kalamies Matti myös oli.

Kylänpuolella

Nyt tuleekin sitten kylän kahtiajako. Ne talot joista jo kerrottiin, sijaitsivat ns. lahenpuolella (Lopotin Laikkalanlahti). Kun taas talot, joihin nyt menemme ovat kyläpuolella (Korpisaaren ”kylä”), Mutalahden rannalla (vesi on aikoinaan jakanut Korpisaaren kahtia). Ensimmäinen talo tällä puolella on kylän kansakoulu Antti Nenosen (Pekko Nenonen) talossa, oli vuokrattu koulun käyttöön. Koulun opettaja oli leski Hilja Hovi, hänellä oli tytär Sinikka.

Hilja Hovi oli Korpisaaren kansakoulun op. alusta alkaen (v:sta 1922), ja oli hän vuosien mittaan muut- tunut aivan korpisaarelaiseksi. Hän oli innoittava toimen nainen, joka puuhasi joka seurassa ja yhdistyksessä puheenjohtajana, häntä sanottiinkin ”jokapaikan- naiseksi”, sillä ei lie saarella ollut sitä kissanristiäistä, jossa ei op. Hovi olisi ollut mukana. Kyläläiset pitivät kovasti opettajastaan.

Ihan Mutalahden rannalla komeili Nenosen, Mutalahden Pekon talo. Vaimo Helena oli Veripäitä samasta kylästä. Lapsia heillä oli Matti, Eino, Alma, Hilja, Aune, Erkki. Jos oli talo komea, oli sitä isäntäkin, eikä hän suvainnut kenenkään asioihinsa ja tekemi- siinsä puuttuvan. Eikä sen talon kivijalka horjunut, vaikka isäntä toisinaan juhlikin ja tarjosi toisillekin pienet kaupunkireissut ja kesäöiden leikojuhlien tarjoilut.

Pekko oli uuras kalastaja ja uistimen soutaja. Usein hänen upea moottoripaattinsa puskutteli meren aavoille ulapoille, kalanpyydykset paatin pohjalle lät-

käistynä. Ja siellä hän maininkien velloessa ympäril- lään rentoutui kaikesta maallisesta, kuunteli hämyöinä seireenien kutsuvaa kuisketta. Pekko oli luonteeltaan hyvin tunteellinen ja sielultaan herkkä kau- neudelle ja rakkaudelle.

Mutalahden naapurina oli Pekka ja Martti Kuosan talo. Pekan vaimo oli Mielosen Antonin tytär (= sisar) Aino. Lapsia heillä oli Sinikka ja Kalevi. Talossa oli eläkevaarina Pekan isä Heikki. Sisaret olivat Selma ja Hilma. Talo oli aito maanviljelystalo. Huvikseen kävi Pekka metsästä- mässä ja oli hän niin varma- kälinen, että ampu teeren napakymppin 300 m:n mat- kalta. Talo eli tavallista maalaiselämää. Martti Kuosa oli Lopotissa autoilijana. Jatkuu...

Ylätalon Pekon tytär

Julkaistu aiemmin Kurkijokelaisessa nro 5/6.2.1970. (Martti Jakonen eli 1920-1993.) Lisäykset ja tarkennukset on tehnyt Reino Kontulainen.

Jospa nyt koukkaamme ainoaan Naismeren rannalla sijaitsevaan taloon. Sen omisti Pekka ja Martta Lajunen o.s. Kontulainen samasta kylästä. Paikan nimi oli Vehkamaa. Lapset olivat: Airi, Arvi ja Irma. Pekan äiti Katri eli talossa ja häntä sanottiin Vehkamaan emännäksi. Pekka oli etevä käsistään. Hän sai syntymään minkä esineen hyvänsä. Tämä Pekko ja Mutalahden Pekko olivat ylimmäiset ystävät ja heittivät he yhdessä monet riemukkaat reissut. Pekot kun olivat vähän niinkuin erpäällää muusta kylästä, eivät he paljon ottaneet osaa yhteisiin rientoihin muun kylän väen kanssa. Emäntä Martta Lajunen taas otti osaa kaikkiin Korpisaaren rientoihin ja seuraelämään. Nytkin vielä hän on mukana Mellilän Marttojen johdokunnassa ja monissa muissa valistuksellisissa riennoissa.

Nyt siirrymme taas saaren toiselle rannalle, jossa mäen rannalle viettävässä kupeessa oli Riitta Meskanen pieni vanharakennuksinen talo. Riitta oli leski ja oli hänellä lapset: Matti, Pekka, Elsa. Pekan vaimo Anna o.s. Kylliäinen oli Vätikästä. Heillä oli tytär Airi. Riitta Meskanen oli oikea vanhanajan sisupussi töitä paiskimaan. Ensin hän teki kotityöt, sitten kiirehti kansakouluun vahtimestariksi, siivoten ja pilkkoen koulussa tarvittavat puut, koulu oli uunilämmittinen. Ja aina hän jaksai olla iloinen ja hyväntuulinen. Riitan tupa oli Korpisaaren nuorten kokoontumispaikka. Siellä leikittiin ”laiva on lastattu” ja sokkosta ja kuuri- piiloo ja milloin mitäkin peliä pidettiin. Sitten kun nuoret alkoivat liikaa ry- mistää ja olivat tärkeä tuvan, Riitta muutta mutkitta tarttui villeimpiä niskasta kiinni ja työnsi ulos ja ki-

Korpisaarelaisia alakoululaisia vuodelta 1929. Oppilaat takarivissä vasemmalta Viljo Kaartinen, Maria Nenonen, Vappu Kesseli, Anna Kesseli, Sulo Jakonen, Martti Jakonen ja Sirkka Hovi. Edessä vasemmalta Vilho Kesseli, Hilja Nenonen, Martta Jakonen ja Tyyne Poskiparta. Reino Kontulaisen valokuvakokoelmasta.

Juolaht mielehein...

Yks aprillijuttu

Kaikkihan sen muistanevat, miten aina aprillipäivänä toisiamme koitimme kaikilla tavoilla aprillata. Usein muistettiin olla tosi varovaisia ja muistettiin, että on aprillipäivä. Joskus onnistuttiin oikein mojavasti aprillaamaan ja sitten huutamaan: ”Aprilliä, syö silliä, juo kuumaa kuraveliä.”

Meidän Lyidia-äiti sai kerran oikein kunnolla aprillattua isää. Vieläkin nauru kuplii sisuksissa, kun sitä muistelen.

Äiti oli käynyt aamulyp-

syllä ja lähti sitten pikku elukoita ruokkimaan navettaan. Isä puuhaili aamukahvin keitossa, kun äiti tulla pyyhälsi kovalla vauhdilla navetasta ja kovalla äänellä toittoti: ”No, nyt siel on Mustikki irti, ja mie en yksinäin maha sil mittää.”

Paineli navettaan minkä kintuista pääsi. Silloin sai Simo-isäkin liikettä töppösiin. Vetäisi eteisennaulasta ruudullisen sarkapompan päälleen ja ”kottoset” jalakaansa. Housuja ei ollut aika ruveta pukemaan, ja isäkin paineli navetalle päin

niin, että raidallisten flanellisten alushousujen lahkeissa olevat nauhat vain heiluvivat.

Kului vain hetki, kun isä tuli päättään pudistellen sisälle ja noitui: ”Voi pattisen nahka, kyl tuo Lyyti nyt minnuu pahemman kerra aprillias, eihä siel mitä Mustikki vallollaa olt.” Tuo pattisen nahka oli meidän isän sellainen lievä kirosana, joka aina jossain tilanteessa hänen puheessaan vilahti.

Äitikin tuli nauraa kihertäen sisälle, ja isä uhkasi: ”Varoha vaa, kyl mie siul mokomal viel näytän.” Kylä muisti äiti niin varovainen koko päivän olla, ettei ainakaan sinä aprillipäivänä isän uhkaus toteutunut.

Terttu Ketola

votti kaikkia lähtemään nukkumaan ja ihme kyllä, hänen sanaansa uskottiin aina.

Lähellä Riitan tupaa elivät Aapro, Abraham, Karvinen ja vaimonsa Katri o.s. Kilpiö (=Mielonen). Heillä oli lapset: Juho ja Anna. Juho meni Elisenvaaraan rautatieläiseksi ja Anna meni evakkoajan naimisiin länsisuomalaisen (=viitasaarelainen) Kalle Penttisen kanssa, joka välirauhan aikaan muutti myös Korpi-saareen asumaan.

Ihan rannan naatikkalla rinteessä oli Martti ja Maria Meskasen talo. Tässä talossa oli toisin ajoin väkeä yli 15 henkeä. Ensimmäiset lapset: Anni, Antti, Helmi, Matti, Väinö, Viljo ja Eeva. Antin vaimo oli Anna o.s. Nenonen Haavikolta ja heillä lapset: Sirkka ja Pertti. Matti poika oli oikein koulun käynyt käsityönopettaja ja hyvin taitava. Väinön vaimo oli Miina o.s. Heinonen Vätikästä. Heillä oli lapset: Martti, Anja, Risto ja Raija. Anni oli ompelija joka osasi tehdä kuinka hienon koltun tahansa. Hänelä teetettiin hää- ja juhlapuvut vakituisesti. Väinö oli myös käsityönopettaja ja tekee hän nykyään virsikanteleita. Viljon vaimon nimi oli Helmi o.s. Valkonen. Väinö ja Antti olivat ammattikalastajia. Vanha isäntä Martti kävi myymässä poikien kalansaaliit, joten pojille jäi enemmän aikaa kalastamiseen. Vanha emäntä oli oikea heletin, jonka kielenkantimet eivät päässeet ruostumaan. Marilla oli aina sanottavanaan kaikille mairittelevaa kehuskelua, eikä hänen kanssaan kukaan päässyt koskaan riidan alkuun, hän kun

aina rupesi kehumään vastapuoltaan. Hymyyn siinä pahansuopaisinkin lientyi pakostakin. Ison perheen keskipisteenä hän oli oppinut soutamisen ja huopaimisen taidon. Ja varmasti suurelta osin juuri Mariemännästä johtui, että tämä suurperhe eli kitkatonta elämää ja oli hyvätuulista ja nauravaista. Talossa kävi hyvin paljon vieraita ja naapureita ja sukulaisia. Usein kokoonnuttiin vartavasten suutasoittamaan ja huulta heittämään. Unissa-saarnaajatkin pitivät taloa saarnapaikkanaan. Mm. ukuniemeläinen Helena Konttinen kävi useaan otteeseen siellä saarnojaan pitämässä, hän saarnasi maakuultaan. Anni Kormanon myös kävi saarnaamassa heillä, hän saarnasi seisoen horroksessa.

Nyt tulemme sitten Meskasen rantaan, jossa rannassa on nuottakota ja laudoista tehty veneväjä. Rannan töyräällä oli Matti ja Eero Kuosan talo. Tämä talo oli heidän sivutilansa ja asui tässä Matti Nenonen perheineen. Heidän kanssaan eli Revon Anni.

Olemme nyt keskellä saarta, kylätien varressa. Aivan tien varressa oli Antti ja Riitta Veripään vauras herraskainen talo. Vaimo Riitta oli o.s. Toro Hiitolasta. paikan vanha nimi oli Ryntymäki ja asui taloa silloin viisi veljestä. Juho-nimisen veljeksensä poika oli nykyinen Antti Veripää. Antilla ja Riitalla oli vain yksi tytär Eeva. Eeva meni naimisiin Yrjö Lampisen kanssa Sillankorvasta, joka katosi talvisodassa.. Heillä oli yksi tytär Terttu-Tuulikki. Antin sisar Aino eli myös talossa, kunnes meni

Karjalan Liitto tiedottaa

Lasten evakkomatkat

Vuoden 2004 Lasten evakkomatka –keruun tulokset esitellään lauantaina 8.4. klo 12 Karjalatalolla Helsingissä.

Karjalan Liiton pitäjäyhteisöjen kevättapaamisessa huomenna lauantaina 8.4. klo 12 esitellään vuonna 2004 järjestetyn Lasten evakkomatka –keruun antia. Keruuseen tuli noin 180 vastausta lyhyistä tarinoista useiden kymmenien sivujen mittaisiin kertomuksiin. Aineiston järjestänyt ja analysoinut opiskelija Ulla Savo-

lainen kertoo millaisesta materiaalista on kyse.

Opetusneuvos ja tietokirjailija Pertti Luumi valottaa sota-ajan lapsen kokemusten merkitystä ja sitä, miten kerromme lapsille omista lapsuudenkokemuksistamme. Pertti Luumi on toiminut Seurakuntien lapsityön keskuksen pääsihteerinä. Hän on muun muassa kehittänyt opettavan kerronnan menetelmää. Tammikuussa 2006 häneltä on ilmestynyt tarinan kertojille apuvälineeksi Kertojan käsikirja. Opetusneuvos Pentti

Luumin alustus on nimeltään ”Kokemus luo kertomuksen – kertomus sanoittaa kokemuksen. Lapsuuden kokemukset seuraavat läpi elämän”. Hänen esityksensä alkaa noin klo 12.20. Esitysten jälkeen on varattu aikaa keskustelulle.

Tilaisuus Karjalatalolla Helsingin Käpylässä, Käpylänkuja 1. Tilaisuuteen on vapaa pääsy. Tilaisuus on kaikille avoin. Tilaisuuden järjestävät Karjalan Liitto ja OK-opintokeskus. Tervetuloa!

Piiraan paistoa

Viimeksi kertoilin, kun keitin kiisseliä. Nyt on aiheena piiraan paisto, se minkä kaikki karjalaisnaiset sekä monet miehetkin hallitsivat.

Olen oppinut paistamaan piirasta niin kuin monet muutkin asiat oman äidin ohjauksessa. Silloin kun olin lapsi, piirasta paistettiin joka taloudessa, jossa me käytiin kylässä. Jotenka tietysti kuvittelin, että kaikki ihmiset tekevät niin. Vasta myöhemmin valkeni hämmästyttävä totuus.

Isä rakasti piiraita. Kun ensimmäiset saatiin uunista, piti jouduttaa kahvi tulemaan sekä isälle lämpimäisiä kahvin kanssa. Saatiinhan me sitten muutkin. Piiraasta näkee tekijänsä käsialan.

Oli hauska silloin kotona, kun isä arvuutteli kenen tekemä kulloinkin käsillä oleva leivonnainen oli. Olihan hänellä vaimon lisäksi neljä tyttärtä.

Anoppini leipoi monta sorttia. Hänellä oli porkkanapiiraat, lanttu- ja maksapiiraat, sekä nämä tavalliset ryyti- ja perunapiiraat. Ystävättäreni vannoo ohraryynipuuron puolesta.

Minä suosin puolet riisiä ja puolet ohraryyniä. Siskoni taas haluaa pelkästä riisistä, mutta hänen miehensä ei olekaan karjalainen.

Minä en leivo enää joka lauantaiksi. En edes joka toisena. Mitään juhlia ei silti voi pitää ilman piirasta. Joskus kun on tiedossa suuremmat tilaisuudet tai halutaan leipoa pakastimeen, pidämme parin ystävänä kanssa talkoot. Joskus leivomme yhtenä päivänä viisikin sataa piirasta. Yksi meistä on oikea mestari pulikan kanssa ja ajjaa kaikki kakkarat. Minä teen oikein nätit piiraat, jotenka rypytäminen on minun osani. Kolmas porukasta kypsennää ja voitelee ja tyhjentää peltiä vauhilla.

Kun leivon itekseni, eikä niska kestä enää taikinan vääntämistä, teen sen leipäkoneella. Kakkarat teen tietysti pastamankelilla. Pulikkataituriystävänä halveksii kovasti käyttämiäni apuvälineitä, mutta valmiissa piiraassa se ei takuulla maistu. Pääasia että minä saan omakekoisia piiraita.

Olen tietysti jakanut osaamani tyttärelle. Hän sekä tyttärenlapset ovat ol-

leet mukana, kun olemme pitäneet kahden naisen talkoita. Pastamankelilla tyttärenpoika tekee kakkaraita hetkessä, niin monta kuin pöydälle mahtuu. Ekaluokalainen tekee jo melko siedettävän rypytyksen. Vaikka mummosta he tekevät parhaat piiraat, mitä kukaan voi kuvitella.

Piiraan luonnollinen seuralainen on tietysti muna-voi. Siinä on tuhti ja maukas välipala tai aamiaisruoka. Kun olin lapsi, meillä vielä kastettiin piirasta paistissa, mikä oli hautunut uunissa, kun oli saatu leipomiset pois tieltä.

Silloin ennen olin leipomisessa monta kummallista mutkaa mukana. Meillä oli pärekatto, ja muistan ainakin kerran, kun isä istui katolla kipinävahtina. Äiti lämmitti uunia lauantaiaamuna. Tavallisesti kesäaikaan lämmitettiin uuni jo kasteen aikana eli tosi aikaisin.

Näin sähköhellen aikaan sitä ei tule ajatelleeksi, miten työläs piiraanpaisto oli äitiemme aikaan. Onneksi on tuo tekniikka. Olsi paha juttu, jos mein pitäisi olla ilman piiraita, kun ei raamit enää pellaa niiku ennen.

Vieno Hovatta

Ylätalon Pekon tytär

Julkaistu aiemmin Kurkijokelaisessa nro 5/6.2.1970. (Matti Jakonen eli 1920-1993.)

Eskon puumerkki

Haluatko säilyttää vuoden Kurkijokelaiset pienessä tilassa, pölyttymättä?

Nyt saatavana vuoden 2005 vuosikerta CD-romppuna 20 euron hintaan (sis. alv). Tarvitset vain Acrobat Reader -ohjelman lukeaksesi joka lehden sivu sivulta omalta tietokoneeltasi.

Tilaa tai hae Kurkijokelaisen toimituksesta, Koulukuja 7, 32200 Loimaa, puh. (02) 762 2551, 050-521 3336, e-mail: toimitus@kurkijokelainen.inet.fi.

Koskettava dokumentti

Ensi sunnuntaina 9.4. klo 21.15 TV1:ssä sekä uusintana seuraavana lauantaina 15.4. esitettävä Ykkösdokumentti ”Vaiettu murhenäytelmä” on hieno ja koskettava esitys Elisenvaaran rautatieasema-alueesta, missä kesäisenä päivänä 20.6.1044 viidessä toista minuutissa taivaalta satoi kuolema yli 130 viattomalle ihmiselle.

Muutamia ohjelman tekoon vaikuttaneita ja tietoa ohjaajalle Erkki Rahkolle antaneita oli kutsuttu torstaina 23.3. Pasilan Isoon Pajan auditorioon katsomaan ennakkoon kyseinen dokumentti. Yhdelläkään meistä ei ollut silmäkulmat kuivina, kun esitys päättyi. Ei myöskään tunnut sopivalta taputtaa, minä ohjaajakin ymmärsi. Taputukset ohjaaja toki sai vähän ajan päästä, kun olimme ”järkytyksestämme”

selvinneet.

Saimme kuulla heti tuoreeltaan kommentteja ohjelmassa haastatelluilta Annikki Söderholmilta, Aila Rusilta, Esko Aholalta ja Eero Laukkaselta. On ilmeisesti ollut ihan terapeutista saada käydä noita muistoja läpi. Heti Elisenvaaran pommitusten jälkeen tapauksesta ei yksinkertaisesti puhuttu, se vaiettiin pois. On ollut hyvä käydä – vaikkakin näin pitkän ajan jälkeen – tuolla järky-

Eero Laukkasella ja Eino Vepsällä riitti tarinaa dokumentin ennakkonäytöksen jälkeen. Eero oli rautatieasemalla pommituksen aikaan ja 9-vuotias Eino kotipihallaan noin kolmen kilometrin päässä, mistä hän katseli pommien pudottamista ja valtavia lieskoja.

tyksen ja suurten menetysten paikassa.

Suosittelen lämpimästi kyseistä dokumenttia. Olisi hyvä nauhoittaa se, sillä siinä on niin paljon asiaa, ettei kaikkea pysty yhdellä näkemällä omaksumaan tai huomaamaan. Dokumentissa käytetään filmimateriaalina neuvostoliittolaista sodanjälkeistä propaganda-

elokuva ”Läpimurto”. Yleisradio on ostanut kyseisen elokuvan esitysoikeudet. Saapa nähdä, esittääkö se joskus TV:ssä kokonaan.

Kiitoksia tekijöille! Tällaisia dokumentteja lisää. Kansamme tarvitsee näitä traumaista toipuakseen.

Raija Hjelm

Elisenvaaran matkalla tutustuneet kurkijokelainen Annikki Söderholm (vas.), ohjaaja Erkki Rahkola, jonka anoppi oli Elisenvaaran pommitusten aikaan, sekä räisäläläinen Aila Rusi tapasivat dokumentin ennakkonäytöksessä. Tapaaminen oli lämmin.

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. vuonna 1947
2. paprika
3. vuonna 1886
4. pakanallinen talteen otetun sadon ja loppuun saatettujen töiden juhla
5. 23 vuotta
6. kupari
7. Inarinjärven
8. 30,48 cm
9. huuhkajan
10. riisitauti

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ

Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

Erikoishammasteknikko

EHT-
liiton
jäsen

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME
Ma - To 9 - 17
tai sopimuksen
mukaan

LOIMAAN KIVI

KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 02-7605 1221

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari

Julkisen kaupanvahvistaja
Kauppalaankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Asianajaja, varat. Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Nieminen
varatuomari Anne Röppänen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
Aluesairaala

Tarjoukset voimassa: perjantai - lauantai 7. - 8.4.2006.

Herkulliset vaihtoehdot loppuviikolle!

Atria Porsaan ulkofile

n. 1,5 kg

5,99
kg

Atria Naudan paistijauheliha
400 g (5,98 kg)

2,39
rasia

Valiojogurtti Vanilla
1 kg

1,99
prk

Kymppi-mämmi
700 g (2,41 kg)

1,69
rasia

Fazer Tumma tai vaalea pääsiäislippu
450 g (3,31 kg)

1,49
pkt

Hovi Tuorejuustot
200 g (9,95 kg)

1,99
prk

Hartwall Upcider siideri
0,5 l (3,58 l)
Sisältö 1,79
Pantti 0,20

1,99
pl

Kariniemen broilerin KOIPI-REISI PALAT

n. 1,3 kg 3 ras./tal.

0,99
KG

500 kg:n
ERA

ESPANJAN APPELSIINI

0,99
KG

Alko
762 2062

nonstop parturi
040-765 7028

Loimatar
762 2848

Kahvila
762 4432

LOP-Kultapiste
763 2150

Olgatar
762 1413

76368520

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18,

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalaankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)